

ΕΡΓΟ : «ΕΛΛΑΔΑ – ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΧΟΛΕΙΟ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ»

Οδηγός Πολιτισμικού Προσανατολισμού

Χρηματοδότηση:

45,6% Ισλανδία, Λιχτενστάιν και Νορβηγία στο πλαίσιο του
Χρηματοδοτικού Μηχανισμού του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ)
54,4% Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων

ΕΡΓΟ : «ΕΛΛΑΔΑ – ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΧΟΛΕΙΟ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ»

Οδηγός Πολιτισμικού Προσανατολισμού

περιεχόμενα

Πρόλογος

3

ΜΕΡΟΣ 1ο ΜΑΘΑΙΝΟΝΤΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

4

- ▶ Γεωγραφικά και Δημογραφικά χαρακτηριστικά 4
- ▶ Πολίτευμα της Ελλάδας – Οργάνωση και Λειτουργία του Κράτους 5
- ▶ Διοικητική Διάρθρωση & Αυτοδιοίκηση 7
- ▶ Σχέσεις κράτους/πολιτείας και Προστασία δικαιωμάτων του πολίτη 8
- ▶ Ελληνικός Πολιτισμός 9
- ▶ Η Ελλάδα ως κράτος-μέλος της Ευρώπης και Διεθνών Οργανισμών 26

ΜΕΡΟΣ 2ο ΖΩΝΤΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

28

- ▶ Η Ελλάδα ως χώρα υποδοχής μεταναστών 28
- ▶ Προϋποθέσεις και διαδικασίες χορήγησης άδειας διαμονής – Είδη αδειών 31
- ▶ Άλλα δικαιώματα και δυνατότητες νομιμοποίησης 36
- ▶ Κατοικία 40
- ▶ Μετακινήσεις - Χρησιμοποιώντας τα Μέσα Μαζικής Μεταφοράς 42
- ▶ Εκπαίδευση 46
- ▶ Εργασία 54
- ▶ Κοινωνική Ασφάλιση 61
- ▶ Πρόσβαση σε Υπηρεσίες Υγείας – Πρόνοιας 64
- ▶ Συνήθεις Εμπορικές Συναλλαγές 68
- ▶ Ψυχαγωγία – Ελεύθερος χρόνος 72

ΜΕΡΟΣ 3ο ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ

74

1

2

3

πρόλογος

Ο παρών Οδηγός Πολιτισμικού Προσανατολισμού εκπονήθηκε από τον Διεθνή Οργανισμό Μεταναστεύσεως (ΔΟΜ) – Αποστολή Ελλάδος στα πλαίσια του έργου «**Ελλάδα – Διεθνές Σχολείο Πολιτισμού και Επικοινωνίας**», με πόρους από τον Χρηματοδοτικό Μηχανισμό του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ) και το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων της Ελλάδας.

Ο Οδηγός απευθύνεται κατά κύριο λόγο σε αλλοδαπούς υπηκόους που βρίσκονται στην Ελλάδα, με απώτερο σκοπό την διευκόλυνση της ένταξης και παραμονής τους στη χώρα, μέσα από τη γνωριμία τους με τον ελληνικό πολιτισμό και την ελληνική ιστορία, καθώς επίσης και την ενημέρωσή τους για δικαιώματα και δυνατότητες που τους παρέχει η ελληνική νομοθεσία.

Τα περιεχόμενα του Οδηγού δεν είναι εξαντλητικά ως προς τα πολιτισμικά και ιστορικά στοιχεία που διατίθενται για την Ελλάδα, αλλά και τις πληροφορίες που παρέχονται για το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο. Μπορούν όμως να αξιοποιηθούν ως μία βάση για αναζήτηση περαιτέρω πληροφόρησης και καθοδήγησης, ανάλογα με τις προτιμήσεις και τις ανάγκες κάθε ενδιαφερόμενου.

Ο ΔΟΜ επιθυμεί να εκφράσει τις ευχαριστίες του προς το Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας (ΚΕΘΙ), συντονιστή εταίρο του Έργου, για τη συνεργασία και πολύτιμη βοήθειά του στην εκπόνηση του Οδηγού.

Δανιήλ Εσδράς,

Επικεφαλής της Ελληνικής Αποστολής του ΔΟΜ

Μέρος

1

ΜΑΘΑΙΝΟΝΤΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Γεωγραφικά & Δημογραφικά χαρακτηριστικά

Η Ελλάδα είναι χώρα της νοτιοανατολικής Ευρώπης που συνορεύει στα βόρεια με τη Βουλγαρία και την Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας, στα βορειοδυτικά με την Αλβανία και στα βορειοανατολικά με την Τουρκία. Κατά το μεγαλύτερο μέρος της περιβάλλεται από θάλασσα, καθώς βρέχεται από 3 μεγάλα πελάγη της Μεσογείου. Στα ανατολικά από το Αιγαίο Πέλαγος, στα δυτικά από το Ιόνιο Πέλαγος και στα νότια από το Λιβυκό Πέλαγος. Γεωγραφικά κατέχει μία θέση όπου συναντιούνται 3 ήπειροι (Ευρώπη, Ασία, Αφρική) και διασταυρώνονται διαφορετικοί πολιτισμοί.

Το μεγαλύτερο μέρος του εδάφους της χώρας καταλαμβάνεται από βουνά με ψηλότερο βουνό τον Όλυμπο (2.917 μ.), στην κορυφή του οποίου οι αρχαίοι Έλληνες είχαν τοποθετήσει την κατοικία των Δώδεκα «Ολύμπιων» Θεών τους. Οι πεδιάδες της χώρας καταλαμβάνουν το 1/5 περίπου τους εδάφους και διακρίνονται σε παραθαλάσσιες και ηπειρωτικές.

Η Ελλάδα έχει αρκετές λίμνες και ποτάμια, καθώς επίσης και πολλά μικρά και μεγάλα νησιά. Στο μεγαλύτερο νησί που είναι η Κρήτη (νότια της χώρας) αναπτύχθηκε ένας από τους μεγαλύτερους και σημαντικότερους πολιτισμούς, ο Μινωικός πολιτισμός.

Το κλίμα της Ελλάδας, λόγω της θέσης που κατέχει η χώρα στη λεκάνη της Μεσογείου, χαρακτηρίζεται «εύκρατο μεσογειακό», δηλαδή οι χειμώνας είναι ήπιοι και βροχεροί, τα καλοκαίρια σχετικά θερμά και ξηρά και όλο σχεδόν το χρόνο υπάρχει ηλιοφάνεια.

Η Ελλάδα διαθέτει πλούσια χλωρίδα, πανίδα, αλλά και ιχθυοπανίδα, που περιλαμβάνει σπάνια, απειλούμενα είδη, όπως η μεσογειακή φώκια *monachus monachus*. Οι Εθνι-

κοί Δρυμοί (προστατευόμενες φυσικές περιοχές) της χώρας, όπως είναι η Πάρνηθα, ο Παρνασσός, ο Όλυμπος και άλλες περιοχές, καλύπτουν τεράστιες εκτάσεις με μεγάλη ομορφιά.

Πληθυσμός

Με βάση την τελευταία επίσημη απογραφή πληθυσμού που πραγματοποιήθηκε το 2001 από την Εθνική Στατιστική Υπηρεσία, ο πληθυσμός της χώρας ήταν 10.964.020 κάτοικοι. Οι άνδρες αποτελούσαν το 49% περίπου του συνολικού πληθυσμού και οι γυναίκες το 51%.

Σημερινές εκτιμήσεις υπολογίζουν ότι ο πληθυσμός της Ελλάδας ξεπερνά τα 11.200.000. Από τον συνολικό πληθυσμό, υπολογίζεται ότι το 10% περίπου είναι ξένοι υπήκοοι. Η μετανάστευση προς την Ελλάδα άρχισε να εμφανίζεται έντονα από τα μέσα της δεκαετίας του 1970 και έκτοτε εξελίσσεται με αυξητικούς ρυθμούς, ενισχύοντας σταδιακά και τον πολυπολιτισμικό χαρακτήρα της ελληνικής κοινωνίας.

Το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού συγκεντρώνεται στην Αθήνα, Πρωτεύουσα της Ελλάδας, μια σύγχρονη μεγαλούπολη που στην αρχαιότητα αποτελούσε μια πανίσχυρη πόλη-κράτος και σημαντικό πολιτιστικό κέντρο. Μεγάλες πόλεις της χώρας είναι επίσης η Θεσσαλονίκη, η Πάτρα, το Ηράκλειο, ο Βόλος, τα Χανιά, τα Ιωάννινα.

Πολίτευμα της Ελλάδας – Οργάνωση και Λειτουργία του Κράτους

Οι βασικοί κανόνες που ορίζουν την οργάνωση και λειτουργία του ελληνικού κράτους, των θεσμών της χώρας, αλλά και τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των πολιτών, περιλαμβάνονται στο Σύνταγμα, το οποίο αποτελεί τον ανώτερο νόμο του κράτους πάνω στον οποίο βασίζονται όλοι οι άλλοι νόμοι της χώρας.

Μετά το 1821 (έτος που ξεκίνησε η Ελληνική Επανάσταση για

την απελευθέρωση της χώρας από την οθωμανική αυτοκρατορία) δημιουργήθηκαν διάφορα συντάγματα, τα οποία στη συνέχεια αναθεωρούνταν ή αντικαθιστούνταν λόγω αδυναμιών, αλλά κυρίως λόγω πολιτικών αλλαγών. Το 1975 ψηφίστηκε το νέο Σύνταγμα, το οποίο ισχύει μέχρι σήμερα με κάποιες αναθεωρήσεις. Από το 1975 το πολίτευμα της Ελλάδος (τρόπος οργάνωσης και άσκησης της κρατικής εξουσίας) είναι η Προεδρευόμενη Κοινοβουλευτική Δημοκρατία.

Δημοκρατία είναι γιατί όλες οι εξουσίες πηγάζουν από το λαό, αφού ο λαός είναι εκείνος που εκλέγει τα άτομα που ενεργούν ως αντιπρόσωποι του κατά την άσκηση της κρατικής εξουσίας.

Κοινοβουλευτική Δημοκρατία είναι γιατί οι εξουσίες δεν ασκούνται άμεσα και απευθείας από το λαό, αλλά έμμεσα από αντιπροσώπους που εκλέγονται από αυτόν (Βουλευτές), οι οποίοι απαρτίζουν το Κοινοβούλιο του κράτους (Βουλή των Ελλήνων) και προέρχονται από διαφορετικές πολιτικές παρατάξεις (Κόμματα).

Προεδρευόμενη Δημοκρατία είναι γιατί αρχηγός του Κράτους είναι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, πρόσωπο το οποίο εκλέγεται από τη Βουλή των Ελλήνων και είναι ο ρυθμιστής του πολιτεύματος, αντιπροσωπεύει την ενότητα του έθνους ανεξάρτητα από κομματικές διακρίσεις ή διαφορές και συμβολίζει την ενότητα του ελληνικού κράτους απέναντι στις άλλες χώρες.

Το Σύνταγμα της χώρας, και κατ' επέκταση η οργάνωση και λειτουργία του κράτους, στηρίζονται στις αρχές της λαϊκής κυριαρχίας, του κράτους δικαίου, του κοινωνικού κράτους και της διάκρισης των εξουσιών.

Διοικητική Διάρθρωση & Αυτοδιοίκηση

Η Ελλάδα διαιρείται σε 51 Νομούς και 1 αυτόνομη περιοχή (Άγιο Όρος). Τη γενική ευθύνη διακυβέρνησης της χώρας έχει η Κυβέρνηση και τα κεντρικά όργανα του Κράτους (Πρωθυπουργός και Υπουργεία), αλλά η διοίκηση ασκείται με αποκεντρωτικό σύστημα. Σύμφωνα με το Σχέδιο Καλλικράτης (Νόμος 3852/2010) που ισχύει στην Ελλάδα από 1/1/2011, η τοπική αυτοδιοίκηση αποτελείται από 7 Αποκεντρωμένες Διοικήσεις, 13 Περιφέρειες και 325 Δήμους.

Οι **Δήμοι** αποτελούν τον πρώτο βαθμό τοπικής αυτοδιοίκησης. Λειτουργούν σε τοπικό επίπεδο με σκοπό τη μείωση του χάσματος ανάμεσα στον πολίτη και την κεντρική εξουσία, την κάλυψη αναγκών ανάπτυξης και την εξυπηρέτηση των πολιτών σε τοπικό επίπεδο, τη δημιουργία ευκαιριών ενεργητικής συμμετοχής των πολιτών στα κοινά, καθώς και την ενδυνάμωση του αισθήματος ευθύνης και καθήκοντος απέναντι στην κοινωνία. Οι Δήμαρχοι εκλέγονται από το λαό μέσω δημοτικών εκλογών.

Σε κάθε Δήμο λειτουργεί ειδική υπηρεσία του Κράτους, η οποία λέγεται **Κέντρο Εξυπηρέτησης Πολιτών (ΚΕΠ)** και είναι υπεύθυνη για την παροχή βοήθειας στους δημότες και την σύνδεσή τους με κεντρικές κρατικές υπηρεσίες.

Στην Αθήνα υπάρχει **Κέντρο Εξυπηρέτησης Πολιτών για Αλλοδαπούς** (Διεύθυνση: Μεζώνος 45 και Ψαρών 29, Μεταξουργείο, Τηλ: 210 5234466), καθώς και **Κέντρο Εξυπηρέτησης Πολιτών Απόδημου Ελληνισμού** (Διεύθυνση: Ακαδημίας 3, Αθήνα, Τηλ: 210 3682041, 210 3682046).

Χάρτης Περιφερειών της Ελλάδας
Πηγή: <http://arcadia.ceid.upatras.gr>

Οι **Περιφέρειες** αποτελούν το δεύτερο βαθμό αυτοδιοίκησης. Κάθε Περιφέρεια συνεργάζεται με τους Δήμους που περιλαμβάνονται σε αυτήν και σχεδιάζει, προγραμματίζει και υλοποιεί πολιτικές σε περιφερειακό επίπεδο, λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές και ευρωπαϊκές πολιτικές. Οι Περιφερειάρχες εκλέγονται και αυτοί από το λαό μέσω περιφερειακών εκλογών.

Οι **Αποκεντρωμένες Διοικήσεις** συνιστούν τον τρίτο βαθμό αυτοδιοίκησης. Αποτελούνται από δύο ή περισσότερες περιφέρειες. Ο επικεφαλής διορίζεται από την Κυβέρνηση, ονομάζεται «γενικός γραμματέας» και μαζί με το συμβούλιο των περιφερειάρχων, ασκούν συμβουλευτικά κυρίως καθήκοντα ως προς κρατικές υποθέσεις της Περιφέρειας ή των Περιφερειών ευθύνης τους.

Σχέσεις κράτους / πολιτείας και Προστασία δικαιωμάτων του πολίτη

Όπως ισχύει σε όλες τις σύγχρονες δημοκρατικές πολιτείες, έτσι και στην Ελλάδα ο ρόλος κάθε ατόμου, είτε πρόκειται για έλληνα πολίτη, είτε για αλλοδαπό που βρίσκεται στην ελληνική επικράτεια, συνδέεται με δικαιώματα και αντίστοιχα υποχρεώσεις που κατοχυρώνονται στο Σύνταγμα και προβλέπονται στους νόμους του κράτους. Τόσο οι έλληνες πολίτες, όσο και οι αλλοδαποί που ζουν στην Ελλάδα, οφείλουν να τηρούν το Σύνταγμα και τους νόμους της χώρας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης (αφού η Ελλάδα είναι μέλος της) και ταυτόχρονα μπορούν να διεκδικούν το σεβασμό σε κατοχυρωμένα ατομικά, κοινωνικά και πολιτικά δικαιώματά τους.

Για την προστασία των δικαιωμάτων των ελλήνων πολιτών, αλλά και των αλλοδαπών που βρίσκονται στην ελληνική επικράτεια, η ελληνική πολιτεία έχει προβλέψει θεσμούς όπως ο Συνήγορος του Πολίτη. Πρόκειται για μία ανεξάρτητη διοικητική αρχή, η οποία λειτουργεί ως διαμεσολαβητής μεταξύ των πολιτών και της Δημόσιας Διοίκησης (δηλαδή των δημόσιων υπηρεσιών, των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου και ορισμένων επιχειρήσεων κοινής ωφέλειας). Σκοπός του Συνηγόρου είναι η προστασία των δικαιωμάτων και των νόμιμων συμφερόντων των πολιτών, η υπεράσπιση του πολίτη έναντι διακρίσεων εις βάρος του, η καταπολέμηση της κακοδιοίκησης και η τήρηση της νομιμότητας.

Ο Συνήγορος του Πολίτη υποστηρίζεται στο έργο του από Βοηθούς Συνηγόρους, οι οποίοι εποπτεύουν και συντονίζουν αντίστοιχους θεματικούς Κύκλους (Δικαιώματα του Ανθρώπου, Κοινωνική Προστασία, Ποιότητα Ζωής, Σχέσεις Κράτους-Πολίτη, Δικαιώματα του Παιδιού, Ισότητα των Φύλων). Ένας από τους Βοηθούς Συνηγόρους είναι και ο Συνήγορος για τον Μετανάστη, τον Πρόσφυγα και τον Ομογενή, σκοπός του οποίου είναι να προστατεύει τα δικαιώματα των αλλοδαπών, δεδομένου ότι ο ελληνικός νόμος αναγνωρίζει συγκεκριμένα δικαιώματα για τους αλλοδαπούς που φιλοξενούνται στην ελληνική επικράτεια και οφείλει να προστατεύει τα δικαιώματα αυτά, όπως προστατεύει και τα δικαιώματα των Ελλήνων πολιτών.

Για περισσότερες πληροφορίες:

www.synigoros.gr/allodapoi

Διεύθυνση: Χατζηγιάννη Μέξη 5, 11528 Αθήνα,

Τηλ: 210 7289767, fax: 210 7289700

Ελληνικός Πολιτισμός

1

Ο Ελληνικός πολιτισμός είναι αποτέλεσμα της μακρόχρονης ζύμωσης διαφορετικών στοιχείων και επιρροών από την Ανατολή και τη Δύση, από το Βορρά και το Νότο. Η Ελλάδα είναι γνωστή σε όλο τον κόσμο για τον πολιτισμό της που ξεκίνησε από αρχαιολογικών χρόνων και αναπτύχθηκε σταδιακά, έχοντας επιδείξει δείγματα διανοήσεως και κουλτούρας που επηρέασαν τον παγκόσμιο πολιτισμό. Η Ελλάδα έχει αποδεδειγμένα προσφέρει στοιχεία πολιτισμού στη γραμματεία και την παιδεία, τη φιλοσοφία, το θέατρο και τις τέχνες, τον αθλητισμό και τη μουσική.

Ο πρώτος πολιτισμός που εμφανίζεται γύρω στο 3.000 π.Χ. στην Ελλάδα, και συγκεκριμένα στην περιοχή του Αιγαίου (Κυκλάδες), είναι ο Κυκλαδικός πολιτισμός. Αργότερα αναπτύσσεται ο Μινωικός πολιτισμός στο νησί της Κρήτης, τα στοιχεία του οποίου σχετίζονται πολύ με ασιατικά και αιγυπτιακά στοιχεία. Παράλληλα με τον Μινωικό πολιτισμό, αναπτύσσεται στην Πελοπόννησο και ο Μυκηναϊκός πολιτισμός (1.700-1.001 π.Χ) που τα στοιχεία του παρουσιάζουν ομοιότητες με τα ετρουσκικά στοιχεία (στοιχεία πολιτισμού που αναπτύχθηκε στην Ετρουρία, αρχαία χώρα της Ιταλικής χερσονήσου).

Μετά την κατάρρευση του Μυκηναϊκού πολιτισμού και μέχρι τον 7ο αιώνα π.Χ., στην Ελλάδα επικρατεί μία εποχή σκοταδισμού. Από το 750 π.Χ. ξεκινά μία εποχή αναγέννησεως και γύρω στο 500 π.Χ. ξεκινά η κλασική εποχή, περίοδος που αντιστοιχεί χρονικά με την περίοδο της αρχαίας ελληνικής ιστορίας και ονομάστηκε έτσι λόγω των υψηλών επιτευγμάτων που σημειώθηκαν κατά την περίοδο αυτή στο χώρο του πολιτισμού. Κατά την κλασική εποχή γεννιέται η «φιλοσοφία», ένα από τα σημαντικότερα στοιχεία του ελληνικού πολιτισμού. Ο πολιτισμός των αρχαίων Ελλήνων εκτιμήθηκε

Κνωσός, Κρήτη

Πύλη Λεόντων, Μυκήνες

πολύ και άσκησε σημαντική επίδραση στη γλώσσα, την πολιτική, τη φιλοσοφία, τις επιστήμες και τις τέχνες όλου του δυτικού κόσμου (Ευρώπη και Αμερική).

Σήμερα, ο ελληνικός πολιτισμός έχει υιοθετήσει στοιχεία από τον δυτικό ευρωπαϊκό πολιτισμό αλλά και από τις χώρες της Ανατολής και έτσι έχει χάσει τον αμιγώς αυθεντικό χαρακτήρα του. Από τον δυτικό πολιτισμό η Ελλάδα έχει υιοθετήσει κυρίως τα πρότυπα στον καθημερινό τρόπο ζωής, ενώ σε πιο επιμέρους εκδηλώσεις της οικογενειακής και κοινωνικής ζωής έχουν ενσωματωθεί ανατολίτικα πρότυπα. Για παράδειγμα, η σημερινή ελληνική κουζίνα, καθώς και μεγάλο μέρος της ελληνικής μουσικής σκηνής και του τρόπου διασκέδασης, είναι πανομοιότυπα με τα τούρκικα και αιγυπτιακά πρότυπα. Επίσης, η νοοτροπία των Ελλήνων απέναντι στους επισκέπτες και τους ξένους, είναι συνδυασμός, αφενός της αρχαίας ελληνικής έννοιας της φιλοξενίας, αφετέρου της απλόχερης περιποίησης που χαρακτηρίζει τους πολιτισμούς των ανατολικών χωρών. Παρόλο που τα τελευταία χρόνια έχει παρατηρηθεί αύξηση των ξενοφοβικών πεποιθήσεων μεταξύ των Ελλήνων, κυρίως λόγω της ραγδαίας αύξησης του αριθμού των μεταναστών που εισέρχονται στη χώρα, η άσχημη αυτή νοοτροπία ισοσταθμίζεται από την διάχυτη στους Έλληνες κουλτούρα της φιλοξενίας και της αλληλοϋποστήριξης. Εξάλλου και οι Έλληνες υπήρξαν και οι ίδιοι μετανάστες και υποτελείς αυταρχικών καθεστώτων, οπότε η αναγνώριση της ανάγκης για επιβίωση είναι γνώριμη στη συνείδηση κάθε Έλληνα και συνεπώς, η τάση για προσφορά βοήθειας θα μπορούσε να θεωρηθεί εγγενές χαρακτηριστικό της ελληνικής νοοτροπίας.

Ελληνική Γλώσσα

Η γλώσσα που χρησιμοποιείται σήμερα, προέρχεται άμεσα από την αρχαία ελληνική γλώσσα που εμφανιζόταν με τη μορφή διαλέκτων σε διαφορετικά σημεία του ελληνικού χώρου. Ωστόσο, έχει αλλάξει ριζικά στο πέρασμα του χρόνου λόγω ιστορικών συνθηκών.

Η διάλεκτος που άσκησε τη μεγαλύτερη επίδραση ήταν η αττική διάλεκτος, η οποία μιλούνταν στην Αθήνα, το πιο ισχυρό πολιτιστικό κέντρο. Με τις κατακτήσεις του Μεγάλου Αλεξάνδρου, η αττική διάλεκτος υπέστη ριζικούς μετασχηματισμούς. Τόσο η ελληνική γλώσσα, όσο και η ελληνική κουλτούρα, επεκτάθηκαν στις κατακτημένες από τον Αλέξανδρο περιοχές της Ανατολής και η αττική διάλεκτος καθιερώθηκε ως η εμπορική και διοικητική γλώσσα της εποχής, συνυπάρχοντας με πολλές τοπικές γλώσσες.

Η ελληνική υιοθετήθηκε ως δεύτερη γλώσσα από τους ντόπιους πληθυσμούς των περιοχών αυτών και τελικά μετεξελίχθηκε σε αυτό που ονομάστηκε Ελληνιστική Κοινή γλώσσα, η οποία επέφερε σημαντικές αλλαγές στο λεξιλόγιο, στην προφορά και στη γραμματική. Κάποιες από αυτές τις αλλαγές διατηρούνται ως και σήμερα στη σύγχρονη Ελληνική γλώσσα. Η Ελληνιστική Κοινή έγινε αργότερα και η επίσημη γλώσσα σε ολόκληρο το ανατολικό τμήμα της Ρωμαϊκής αυτοκρατορίας και στη συνέχεια της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας.

Με την καθιέρωση της ελληνικής γλώσσας ως επίσημης γλώσσας της απελευθερωμένης Ελλάδας το 1830, προέκυψαν δυο διαφορετικές εκδοχές. Η δημοτική γλώσσα που χρησιμοποιούνταν για την λογοτεχνία και τον καθημερινό λόγο και η καθαρεύουσα γλώσσα που αποτελούσε την γλώσσα του κράτους, του νόμου, της ιατρικής, της εκπαίδευσης και του Τύπου.

Το 1976, η ελληνική κυβέρνηση υιοθέτησε τη δημοτική ως την επίσημη γλώσσα, η οποία ωστόσο έχει ενσωματώσει και στοιχεία της καθαρεύουσας. Σήμερα η ελληνική γλώσσα είναι η επίσημη γλώσσα της Ελλάδας και μία από τις δυο επίσημες γλώσσες της Κύπρου.

Η ελληνική γλώσσα έχει επηρεάσει εκατοντάδες γλώσσες του κόσμου. Ταυτόχρονα, έχει και αυτή επηρεαστεί από άλλες γλώσσες, όπως π.χ. την αραβική γλώσσα και την τούρκικη.

Το ελληνικό αλφάβητο, που αναπτύχθηκε στις αρχές της 1ης χιλιετίας π.Χ. και προέρχεται από το Φοινικικό Αλφάβητο, περιέχει 24 γράμματα: 17 σύμφωνα και 7 φωνήεντα.

Α Β Γ Δ Ε Ζ Η Θ Ι Κ Λ Μ Ν Ξ Ο Π Ρ Σ Τ Υ Φ Χ Ψ Ω
α β γ δ ε ζ η θ ι κ λ μ ν ξ ο π ρ σ τ υ φ χ ψ ω

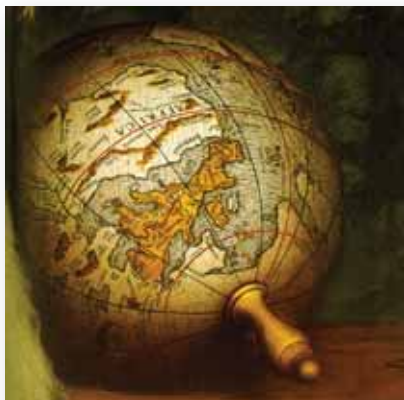

Ελληνική Ιστορία

Η ιστορία της Ελλάδας και η πολιτισμική της ανάπτυξη ξεκινάει από την πολύ παλιά εποχή, παράλληλα με τους πολιτισμούς των λαών της Εγγύς Ανατολής (Σουμέριοι, Ασσύριοι, Βαβυλώνιοι, Αιγύπτιοι κ.α.). Η Ελληνική ιστορία εκτείνεται σε μακριά περίοδο αιώνων προς το παρελθόν και χωρίζεται στις παρακάτω περιόδους:

- ▶ Μινωικός πολιτισμός (πριν το 3000 π.Χ. - 1420 π.Χ.)
- ▶ Αιγαιακός πολιτισμός (πριν το 1600 π.Χ.)
- ▶ Μυκηναϊκός πολιτισμός (περίπου 1600-1100 π.Χ.)
- ▶ Σκοτεινοί αιώνες ή Γεωμετρική Εποχή (1100-800 π.Χ.)
- ▶ Αρχαϊκή εποχή (περίπου 800 π.Χ.-περίπου 500 π.Χ.)
- ▶ Κλασική εποχή (περίπου 500 π.Χ.-323 π.Χ.)
- ▶ Ελληνιστική περίοδος (323-146 π.Χ.)
- ▶ Ρωμαϊκή περίοδος (146 π.Χ.-330 μ.Χ.)
- ▶ Βυζαντινή περίοδος (330-1453)
- ▶ Οθωμανική περίοδος (1453-1821)
- ▶ Νεότερη και σύγχρονη Ελλάδα (1821 και μετά)

Στον ιστορικό κόμβο www.hellenichistory.gr που έχει αναπτυχθεί από το Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού, μπορεί κανείς να βρει πλούσιο φωτογραφικό υλικό και αναλυτικές πληροφορίες για όλες τις περιόδους της Ελληνικής ιστορίας.

Ηρακλής και Λερναία Ύδρα
Πηγή: el.wikipedia.org

Ελληνική Μυθολογία

Με τον όρο **ελληνική μυθολογία** εννοούμε το σύνολο των ιστοριών (μύθων) που δημιουργήθηκαν από τους αρχαίους Έλληνες και αφορούσαν τους θεούς και τους ήρωές τους, τη φύση του κόσμου και τις τελετουργικές πρακτικές λατρείας τους. Κατά ένα μέρος, η ελληνική μυθολογία περιλαμβάνει μια συλλογή αφηγημάτων που εξηγούν την προέλευση του κόσμου και εξιστορούν τη ζωή και τις περιπέτειες μιας ευρείας ποικιλίας θεών, ηρώων, ηρωίδων και άλλων μυθολογικών πλασμάτων. Αυτές οι ιστορίες αρχικά διαμορφώθηκαν και στη συνέχεια διαδόθηκαν από την προφορική-ποιητική παράδοση.

Οι παλαιότερες γνωστές λογοτεχνικές πηγές είναι τα επικά ποιήματα του Ομήρου (Ιλιάδα και Οδύσεια) που αναφέρονται στα γεγονότα που περιβάλλουν τον τρωικό πόλεμο.

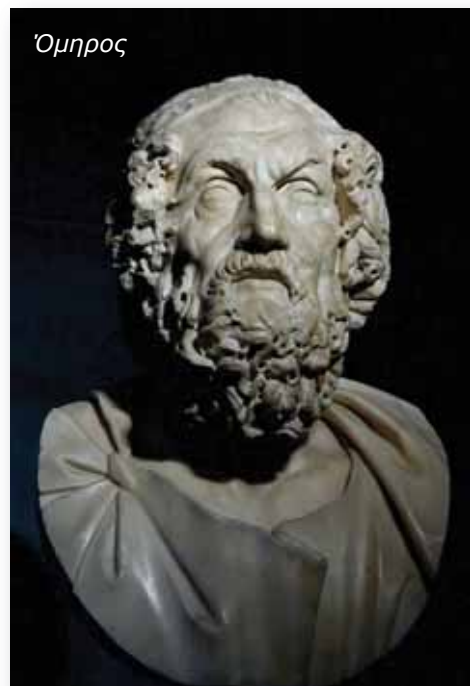
Για πληροφορίες σχετικά με τον πολιτισμό και τη μυθολογία της αρχαίας Ελλάδας: www.mythologia.8m.com

Ελληνική λογοτεχνία

Η **αρχαία ελληνική λογοτεχνία** αναφέρεται στα γραπτά λογοτεχνικά μνημεία της αρχαίας ελληνικής γλώσσας με όρια τον 8ο αιώνα π.Χ. και τα μέσα περίπου του 4ου αιώνα (ίδρυση της Κωνσταντινούπολης). Στις απαρχές της αρχαίας ελληνικής λογοτεχνίας τοποθετούνται τα έργα του Ομήρου που συντέθηκαν τον 8ο αι.αιών π.Χ. Η αρχαία ελληνική λογοτεχνία διακρίνεται στις εξής περιόδους:

- ▶ την ομηρική εποχή (8ος αιώνας π.Χ.)
- ▶ την αρχαϊκή εποχή (7ος - 6ος αιώνας π.Χ.)

14 | Οδηγός Πολιτισμικού Προσανατολισμού

Όμηρος

- ▶ την κλασική εποχή (από την εγκαθίδρυση της αθηναϊκής δημοκρατίας έως το θάνατο του Μεγάλου Αλεξάνδρου, 508 π.Χ.-323 π.Χ.)
- ▶ την ελληνιστική εποχή (από το 323 π.Χ. έως το 31 π.Χ.) και
- ▶ την ελληνορωμαϊκή ή αυτοκρατορική εποχή (31 π.Χ. έως 330 μ.Χ.)

Από το 330 μ.Χ και μετά, ξεκινά η εποχή της **νεοελληνικής λογοτεχνίας** που διακρίνεται σε τρεις μεγάλες περιόδους:

- ▶ την υστεροβυζαντινή περίοδο, από την οποία έχουν ενδιαφέρον τα κείμενα που προέρχονται είτε από περιοχές της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας είτε από φραγκοκρατούμενες περιοχές.
- ▶ την περίοδο 1453-1821, κατά την οποία η μεγαλύτερη άνθηση παρουσιάζεται στις φραγκοκρατούμενες περιοχές και ιδίως στην Κρήτη και στα Επτάνησα.
- ▶ την νεότερη ελληνική λογοτεχνία, από το 1821 έως σήμερα: πρόκειται για την περίοδο μετά την απελευθέρωση, όπου οι Έλληνες λογοτέχνες συντονίζονται με τις λογοτεχνικές εξελίξεις της Ευρώπης, αξιοποιώντας παράλληλα τα στοιχεία της ελληνικής λογοτεχνικής και πνευματικής παράδοσης.

Αξιοθέατα και Στοιχεία Πολιτιστικής Κληρονομιάς

Η Ελλάδα διαθέτει πολλά μνημεία και αρχαιολογικούς χώρους. Κάποια από τα μνημεία και τους αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας έχουν ανακηρυχτεί και ως μνημεία παγκόσμιας κληρονομιάς, όπως οι Δελφοί, η Επίδαυρος, η Ολυμπία, η Ακρόπολη Αθηνών, οι Μυκήνες και η Τίρυνθα και η Μεσαιωνική Πόλη της Ρόδου.

Η Ελλάδα διαθέτει επίσης πολλά Μουσεία, στα οποία παρουσιάζονται αρχαιολογικές συλλογές και στοιχεία της ελληνικής τέχνης και ιστορίας. Νεολιθικά, κλασικά, ελληνιστικά, βυζαντινά και μεταβυζαντινά έργα τέχνης, καθώς και έργα τέχνης και στοιχεία από την ιστορία της σύγχρονης Ελλάδας, εκτίθενται σε πάνω από 240 κρατικά μουσεία σε όλη την επικράτεια (μουσεία αρχαιολογικά, βυζαντινά, ιστορικά-λαογραφικά, μουσεία τέχνης, μουσεία φυσικής ιστορίας, πολεμικά και ναυτικά μουσεία, πινακοθήκες και άλλα).

Σημαντικά μνημεία, αρχαιολογικοί χώροι και μουσεία που βρίσκονται στην πόλη των Αθηνών:

Η Ακρόπολη και ο Παρθενώνας:

Συγκαταλέγονται στα πιο σημαντικά μνημεία του Δυτικού Πολιτισμού. Η Ακρόπολη και ο Παρθενώνας δημι-

οιργήθηκαν για να τιμήσουν τη Θεά Αθηνά, προστάτιδα της πόλης της Αθήνας. Ένα μικρό μουσείο κοντά στο μνημείο είναι ανοικτό καθημερινά.

Το Νέο Μουσείο Ακρόπολης είναι αρχαιολογικό μουσείο επικεντρωμένο στα ευρήματα του αρχαιολογικού χώρου της Ακρόπολης των Αθηνών. Το μουσείο κτίστηκε για να στεγάσει κάθε αντικείμενο που έχει βρεθεί πάνω στον ιερό βράχο της Ακρόπολης και στους πρόποδες του καλύπτοντας μία ευρεία χρονική περίοδο, από την Μυκηναϊκή περίοδο έως την Ρωμαϊκή και Παλαιοχριστιανική Αθήνα. Βρίσκεται πάνω στον αρχαιολογικό χώρο Μακρυγιάννη, κατάλοιπο των Ρωμαϊκών και πρώιμων βυζαντινών Αθηνών.

Για περισσότερες πληροφορίες: www.theacropolismuseum.gr
Διεύθυνση: Διονυσίου Αρεοπαγίτου 15, Αθήνα, Τηλ: 210 9000900

Το αρχαίο θέατρο του Διονύσου:

Στο θέατρο αυτό πρωτοπαρουσιάστηκαν στο κοινό μεγάλα δραματικά έργα του Αισχύλου, του Σοφοκλή και του Ευριπίδη. Βρίσκεται στο νότιο μέρος της Ακρόπολης και είναι το αρχαιότερο από τα γνωστά θέατρα του κόσμου.

Στύλοι του Ολυμπίου Διός: Αυτό το γιγάντιο μνημείο ολοκληρώθηκε σε μια περίοδο 700 ετών, και στην εποχή του θεωρείτο ο μεγαλύτερος ναός σε όλη την Ευρώπη.

Στοά του Απτάλου: Πρόκειται για το εμπορικό κέντρο της Αρχαίας Αθήνας, την Αγορά, ένα μέρος όπου ο Σωκράτης, ο Πλάτωνας και οι μαθητές τους έβαλαν τις βάσεις για τη σύγχρονη φιλοσοφία. Εδώ υπάρχει και το Μουσείο της Αγοράς, στα εκθέματα του οποίου ξετυλίγεται μια συναρπαστική πλευρά της καθημερινής ζωής στην Αρχαία Αθήνα.

Εθνικό αρχαιολογικό μουσείο: Στο μουσείο αυτό συγκεντρώνεται η μεγαλύτερη συλλογή Αρχαίας Ελληνικής Τέχνης στον Ελλαδικό χώρο, σε βάθος χρόνου 3.000 ετών.

Για περισσότερες πληροφορίες:

www.namuseum.gr

Διεύθυνση: Πατησίων 44 Αθήνα,

Τηλ: 210 8217724

Παναθηναϊκό στάδιο: Οι Ολυμπιακοί Αγώνες ξεκίνησαν το 776 π.Χ και διενεργούνταν κάθε τέσσερα χρόνια στην Αρχαία Ολυμπία προς τιμή του Δία. Με πρωτοβουλία Γάλλων αθλητών, οι Ολυμπιακοί Αγώνες αναβίωσαν στην σύγχρονη εποχή με το εκ νέου ξεκίνημά τους το 1896 στην Ελλάδα και συγκεκριμένα στο Παναθηναϊκό Στάδιο. Το Στάδιο αυτό, που χρησιμοποιήθηκε για την 1η Σύγχρονη Ολυμπιάδα, κατασκευάστηκε πάνω στα θεμέλια του αντίστοιχου Αρχαίου Σταδίου που χρησιμοποιούνταν για αθλητικούς αγώνες και για τα Παναθήναια, την πιο σημαντική γιορτή των Αρχαίων Αθηναίων.

Εκτός από μνημεία, μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους, η Ελλάδα διαθέτει και πολλά άλλα αξιοθέατα τα οποία είναι συνδεδεμένα με την ιστορία και τον πολιτισμό της:

Παραδοσιακοί οικισμοί, όπως η Πλάκα και το Μοναστηράκι, καθώς και ιστορικά κέντρα των πόλεων, αποτελούν βασικά στοιχεία της πολιτιστικής κληρονομιάς και της φυσιογνωμίας του χώρας. Αποτυπώνουν και εκφράζουν τρόπους ζωής, αισθητικές προτιμήσεις, καλλιτεχνικά ρεύματα και κοινωνικές σχέσεις που διαμορφώθηκαν στο πέρασμα του χρόνου.

Η Ελλάδα διαθέτει πολλά Κάστρα που κτίζονταν συνήθως επάνω σε θέσεις οχυρωμένες από τους αρχαιότερους χρόνους. Τα κάστρα του ελληνικού χώρου, κτισμένα για να προστατέψουν τις στρατηγικές θέσεις αλλά και τους πληθυσμούς από πειρατικές ή άλλες επιδρομές, σηματοδοτούν την ιστορική διαμόρφωση του τόπου και αποτυπώνουν τη διαδοχή ιστορικών εποχών, οικοδομικών τεχνικών και πολιτιστικών προτύπων. Πολλά κάστρα έχουν σήμερα αναστηλωθεί ή επισκευαστεί και αρκετά έχουν διαμορφωθεί κατάλληλα ως ιστορικοί ή μουσειακοί χώροι και έχουν ενταχθεί στη σύγχρονη ζωή, εξυπηρετώντας ανάγκες πολιτιστικών εκδηλώσεων όπου πραγματοποιούνται συναυλίες, θεατρικές παραστάσεις ή εκθέσεις.

Τα Μοναστήρια της χώρας αποτελούν θαυμαστά τεκμήρια τέχνης και τεχνικής και μαρτυρούν την αδιάσπαστη διασύνδεση της ελληνικής ορθόδοξης παράδοσης με την εξέλιξη της αρχιτεκτονικής και της ζωγραφικής τέχνης στον ελληνικό χώρο.

Ελληνικό Ημερολόγιο – Σημαντικές ημερομηνίες

Θρησκευτικές Εορτές

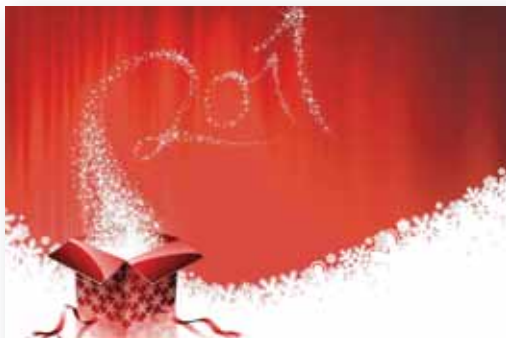
25 Δεκεμβρίου – Χριστούγεννα

Στις 25 Δεκεμβρίου οι Χριστιανοί γιορτάζουν τη γέννηση του Χριστού. Τα Χριστούγεννα αποτελούν τη μεγαλύτερη γιορτή της Χριστιανοσύνης και πλαισιώνονται από διάφορα ήθη και έθιμα, ανάλογα με τις παραδόσεις των διαφόρων χριστιανικών λαών. Τέτοια έθιμα είναι ο Άγιος Βασίλης, τα κάλαντα, το χριστουγεννιάτικο δέντρο και άλλα πολλά διαφορετικά έθιμα από περιοχή σε περιοχή της χώρας.

1 Ιανουαρίου (Πρωτοχρονιά)

Την παραμονή της πρωτοχρονιάς οι ελληνικές οικογένειες συγκεντρώνονται στα σπίτια για να γιορτάσουν τον ερχομό του νέου χρόνου. Όλοι εύχονται «Καλή χρονιά και ο/η επικεφαλής του σπιτιού κόβει τη βασιλόπιτα, μέσα στην οποία υπάρχει ένα νόμισμα (φλουρί). Σε όποιον πέσει το κομμάτι με το φλουρί θεωρείται ότι θα έχει Καλή Τύχη όλο το χρόνο. Επίσης, ο πρώτος επισκέπτης του χρόνου στο σπίτι είναι αυτός που θεωρείται ότι καθορίζει και την τύχη της χρονιάς (ποδαρικό).

6 Ιανουαρίου - Θεοφάνια (των Φώτων)

Η παραμονή των Θεοφανίων είναι μέρα νηστείας που γίνεται ως προετοιμασία για τον αγιασμό των Θεοφανείων. Ανήμερα, μετά την λειτουργία της εκκλησίας, γίνεται η Κατάδυση του Σταυρού στη θάλασσα (λίμνη ή ποτάμι). Ο ιερέας πετάει ένα σταυρό μέσα στο νερό και πολλοί νέοι βουτούν για να τον πιάσουν. Για όποιον βρει και πιάσει τον σταυρό είναι μεγάλη τιμή. Ένα έθιμο συνδεδεμένο με τα Θεοφάνια είναι να ευλογεί ο παπάς τα σπίτια με αγιασμό.

25 Μαρτίου - Ο Ευαγγελισμός της Θεοτόκου

Είναι μια από τις μεγαλύτερες γιορτές της Χριστιανοσύνης. Η λέξη Ευαγγελισμός σημαίνει την ευχάριστη είδηση που έφερε ο αρχάγγελος Γαβριήλ στην Παναγία ότι θα φέρει στον κόσμο τον Υιό του Θεού, το Σωτήρα του κόσμου. Σύμφωνα με την Χριστιανική παράδοση, ο αρχάγγελος Γαβριήλ εμφανίστηκε ξαφνικά στην Παναγία, η οποία ήταν τότε αρραβωνιασμένη με τον Ιωσήφ και της είπε ότι ήταν η εκλεκτή του Θεού και ότι θα έφερνε στον κόσμο τον Υιό του Θεού και θα του έδινε το όνομα Ιησούς (Σωτήρας).

Πάσχα (κινητή γιορτή)

Το Χριστιανικό Πάσχα κατάγεται από το εβραϊκό και είναι η μεγαλύτερη και πλουσιότερη σε λαογραφικές εκδηλώσεις γιορτή της Χριστιανοσύνης στην Ελλάδα. Η Μεγάλη Εβδομάδα (Μεγάλη Δευτέρα – Μεγάλο Σάββατο) είναι πένθιμη περίοδος κατά τη διάρκεια της οποίας θυμόμαστε τα Πάθη του Ιησού Χριστού. Το Μεγάλο Σάββατο το βράδυ γίνεται η Ακολουθία της Αναστάσεως και λίγο πριν τα μεσάνυχτα, όλα τα φώτα της εκκλησίας σβήνουν και πέφτει παντού σκοτάδι.

Μόλις έρθουν τα μεσάνυχτα, ο παπάς ψάλλει το «Δεύτε λάβετε φως» και με την λαμπάδα του αναμμένη δίνει το φως σε όλους τους εκκλησιαζόμενους και όλοι ψάλλουν το «Χριστός Ανέστη εκ νεκρών». Οι πιστοί παίρνουν το Άγιο Φως και το μεταφέρουν στο σπίτι τους. Μετά τρώνε το Πασχαλινό Γεύμα, που είναι συνήθως μαγειρίτσα, αυγά που έχουν βαφτεί με κόκκινο χρώμα (συμβολίζοντας το αίμα του Χριστού) και τσουρέκια. Την Κυριακή του Πάσχα οι Έλληνες ψήνουν αρνί στη σουβλα.

Της Αναλήψεως – Κινητή γιορτή

Η γιορτή της Αναλήψεως γιορτάζεται σαράντα ημέρες μετά το Πάσχα και ημέρα Πέμπτη. Η Ανάληψη είναι το τελευταίο ορόσημο των εμφανίσεων του Χριστού στους

μαθητές του. Σύμφωνα με τους λόγους του ίδιου του Χριστού, η Ανάληψη ήταν απαραίτητη προϋπόθεση για να αποσταλεί το Άγιο Πνεύμα που θα φώτιζε τους μαθητές και θα τους όπλιζε με δύναμη για να κηρύξουν σε όλο τον κόσμο την πίστη στο Χριστό.

15 Αυγούστου (Δεκαπενταύγουστος) – Η Κοίμηση της Θεοτόκου

Ο Αύγουστος για τον Ελληνισμό είναι ο μήνας της Παναγίας. Γιορτάζεται ο θάνατος της Παναγίας, όχι ως θλιβερό γεγονός, αλλά για να τιμηθεί η μητέρα του Χριστού που είναι σύμβολο ελπίδας και παρηγοριάς στον ανθρώπινο πόνο. Η γιορτή αυτή τιμάται ιδιαίτερα στις εκκλησίες που είναι αφιερωμένες στην Παναγία, όπως στην Τήνο, όπου υπάρχει εικόνα της Παναγίας που θεωρείται θαυματουργή.

14 Σεπτεμβρίου – Ύψωση του Τιμίου Σταυρού

Η γιορτή της Ύψωσης του Τιμίου Σταυρού είναι και αυτή μία από τις μεγαλύτερες γιορτές της Χριστιανοσύνης. Την ημέρα αυτή η Εκκλησία προσκυνάει και υμνεί τον Σταυρό, το σύμβολο της θυσίας του Χριστού. Ο τίμιος σταυρός όπου σταυρώθηκε ο Χριστός ανευρέθηκε τα βυζαντινά χρόνια από τον αυτοκράτορα Κωνσταντίνο και τη μητέρα του Ελένη. Ιδιαίτερο χαρακτηριστικό της εκκλησιαστικής τελετουργίας είναι η προσκύνηση του Σταυρού από τον λαό και η διανομή σε αυτόν βασιλικού από τον ιερέα της Εκκλησίας.

21 Νοεμβρίου - Τα Εισόδια της Θεοτόκου

Τον Νοέμβριο γιορτάζεται από την Εκκλησία η θεομητορική γιορτή των Εισοδίων της Θεοτόκου. Με την συγκεκριμένη εορτή τιμάται το γεγονός της αφιερώσεως της Παναγίας, της τότε μικρής Μαρίας, στο Ναό.

Εθνικές Εορτές (Επέτειοι)

25η Μαρτίου - Η Ελληνική Επανάσταση του 1821

Η 25η Μαρτίου του 1821 είναι η ημέρα έναρξης του Αγώνα Απελευθέρωσης (ύστερα από τετρακόσια χρόνια σκλαβιάς) της Ελλάδος από την Οθωμανική αυτοκρατορία. Η μέρα αυτή άρχισε να γιορτάζεται 17 χρόνια μετά την έναρξη της Επανάστασης με σχετικό διάταγμα του Βασιλέως της Ελλάδος Όθωνα το 1838. Ο αγώνας ξεκίνησε από τη Ρούμελη και το Μωριά, επεκτάθηκε στην Πελοπόννησο και τη Στερεά Ελλάδα και στη συνέχεια ξεσηκώθηκε όλος ο υπόδουλος Ελληνισμός διεκδικώντας την ελευθερία του.

28η Οκτωβρίου - Το έπος του 1940

Στις 28 Οκτωβρίου 1940, ούσσωμος ο ελληνικός λαός, μέσω του τότε πρωθυπουργού της Ιωάννη Μεταξά, απάντησε το ηρωικό ΟΧΙ στον Ιταλό πρεσβευτή στην Αθήνα όταν ζήτησε την υποταγή της χώρας στις δυνάμεις του Άξονα. Όπως και η 25η Μαρτίου, έτσι και αυτή η μέρα είναι μία μέρα απόδοσης μνήμης και απόδοσης τιμών στους Έλληνες αγωνιστές που πολέμησαν για την ελευθερία της χώρας.

17η Νοεμβρίου – Επέτειος του Πολυτεχνείου

Στις 17 Νοεμβρίου του 1973 πραγματοποιήθηκε εισβολή στρατιωτικών δυνάμεων στο Πολυτεχνείο (Πανεπιστημιακός χώρος στην Αθήνα), το οποίο είχαν καταλάβει Έλληνες φοιτητές στα πλαίσια του αγώνα τους ενάντια στο στρατιωτικό καθεστώς που κυβερνούσε τη χώρα για 7 χρόνια. Τα γεγονότα της εξέγερσης του Πολυτεχνείου υπήρξαν η κορύφωση αυτού του αγώνα που σηματοδεύτηκε από τη βίαιη αντίδραση των δυνάμεων καταστολής, αλλά είχε ως αποτέλεσμα την αποδυνάμωση του στρατιωτικού καθεστώτος.

Εθνικές αργίες

Οι εθνικές αργίες είναι συνδεδεμένες με θρησκευτικές και εθνικές γιορτές ή επετείους. Κατά τις μέρες αυτές οι εργαζόμενοι αργούν (δηλαδή δεν δουλεύουν ή δουλεύουν μέχρι κάποια συγκεκριμένη ώρα) και τα περισσότερα εμπορικά μαγαζιά είναι κλειστά. Οι εθνικές αργίες είναι:

- ▶ 1 Ιανουαρίου, Πρωτοχρονιά
- ▶ 6 Ιανουαρίου, Θεοφάνεια
- ▶ Καθαρά Δευτέρα (κινητή γιορτή). Πρόκειται για μέρα που ξεκινά η Σαρακοστή (περίοδος νηστείας 40 ημερών που διαρκεί μέχρι το Πάσχα)
- ▶ 25 Μαρτίου (εθνική επέτειος)
- ▶ Μεγάλη Παρασκευή (κινητή γιορτή)
- ▶ Δευτέρα του Πάσχα (κινητή εορτή)
- ▶ 1 Μαΐου-Εργατική Πρωτομαγιά (μέρα που έχει καθιερωθεί σε πολλές χώρες για την απόδοση φόρου τιμής σε όσους θυσιάστηκαν για τη διασφάλιση των δικαιωμάτων των εργαζομένων)
- ▶ Αγίου Πνεύματος (θρησκευτική εορτή που γιορτάζεται πάντοτε σε ημέρα Δευτέρα και είναι κινητή, αφού γιορτάζεται 7 βδομάδες μετά το Πάσχα το οποίο επίσης είναι κινητό)
- ▶ 15 Αυγούστου, Κοίμηση της Θεοτόκου (θρησκευτική εορτή)
- ▶ 28 Οκτωβρίου, Έπος του 1940 (εθνική εορτή)
- ▶ 25 Δεκεμβρίου, Χριστούγεννα (θρησκευτική εορτή)
- ▶ 26 Δεκεμβρίου, Δεύτερη ημέρα των Χριστουγέννων

Ημέρες καθιερωμένες από τον Ο.Η.Ε. και άλλους Διεθνείς Οργανισμούς

Όπως και σε άλλες χώρες του κόσμου, έτσι και στην Ελλάδα θεωρούνται σημαντικές κάποιες ημερομηνίες που έχουν καθιερωθεί από τον ΟΗΕ ή άλλους Διεθνείς Οργανισμούς ως μέρες αφιερωμένες σε συγκεκριμένο σκοπό. Ορισμένες από αυτές τις ημερομηνίες μάλιστα έχουν ανακηρυχθεί με νόμο και ως Εθνικές Ημέρες (όπως π.χ. η Ημέρα των Αναπήρων). Κάποιες από τις σημαντικότερες ημερομηνίες που και στη χώρα μας πλαισιώνονται από διάφορες δραστηριότητες είναι οι εξής:

- ▶ 8η Μαρτίου – Ημέρα της Γυναίκας
- ▶ 1η Μαΐου – Εργατική Πρωτομαγιά
- ▶ 21 Μαρτίου – Ημέρα κατά του Ρατσισμού και της Ξενοφοβίας
- ▶ 20 Ιουνίου – Ημέρα του Πρόσφυγα
- ▶ 3 Δεκεμβρίου – Ημέρα Ατόμων με Αναπηρία
- ▶ 10 Δεκεμβρίου – Ημέρα των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων
- ▶ 11 Δεκεμβρίου – Ημέρα του Παιδιού

Ελληνικά έθιμα και παραδόσεις

Εκτός από τον εθιμοτυπικό τρόπο εορτασμού των θρησκευτικών και εθνικών επετείων που περιγράφηκε παραπάνω, στην Ελλάδα υπάρχουν πολλά ακόμα έθιμα και παραδόσεις από τα οποία μπορεί κανείς να μάθει και να κατανοήσει τον ελληνικό τρόπο ζωής και σκέψης. Κάποια ήθη και έθιμα τα συναντά κανείς σε όλη τη χώρα, όπως είναι για παράδειγμα η «ονομαστική εορτή», ο αρραβώνας, ο θρησκευτικός γάμος, η βάπτισμα, οι αποκριές και άλλα. Για πολλά από αυτά τα έθιμα υπάρχουν διάφορες παραλλαγές σε διαφορετικές περιοχές της χώρας και επίσης, σε κάθε περιοχή μπορεί κανείς να βρει και τοπικά έθιμα που δεν τα βρίσκει στην υπόλοιπη χώρα.

Η ονομαστική γιορτή

Στην Ελλάδα, η ονομαστική γιορτή θεωρείται σημαντικότερη από τα γενέθλια. Την ημέρα της ονομαστικής γιορτής οι εορτάζοντες δέχονται κόσμο στο σπίτι τους χωρίς να προηγηθεί πρόσκληση και όλοι θυμόμαστε να ευχηθούμε «χρόνια πολλά» στους γνωστούς μας που έχουν την ονομαστική τους γιορτή. Συχνά δίνονται και δώρα, ενώ ο εορτάζων κερνάει γλυκά την οικογένεια, φίλους και συναδέλφους στη δουλειά.

Ο γάμος

Ο γάμος στην Ελλάδα αποτελεί σημαντικό κοινωνικό γεγονός. Υπάρχει ιδιαίτερο τελετουργικό, ο θρησκευτικός γάμος, τον οποίον προτιμούν η πλειοψηφία των ζευγαριών για να σημάνουν το ξεκίνημα της κοινής τους ζωής. Υπάρχει όμως και δυνατότητα τέλεσης πολιτικού γάμου στο Δημαρχείο με την παρουσία δύο μαρτύρων. Και ο πολιτικός γάμος είναι έγκυρος και προστατεύεται από το

νόμο, και πολλές φορές επιτρέπει τη συνένωση σε γάμο Ελλήνων με αλλοδαπούς οποιουδήποτε θρησκεύματος. Συνήθως την τελετή του γάμου ακολουθεί μεγάλο γλέντι με φαγητό, ποτό και μουσική.

Τα βαφτίσια

Με το έθιμο αυτό, εισάγεται κάθε παιδί Έλληνα στην Χριστιανική Θρησκεία, ενώ ταυτόχρονα ονοματίζεται με το όνομα κάποιου αγίου της εκκλησίας. Τα βαφτίσια στην Ελλάδα γίνονται όταν το παιδί είναι σε μικρή ηλικία, ενώ τη μύηση αναλαμβάνει ο ανάδοχος γονιός του παιδιού, που ονομάζεται «νονός». Τα βαφτίσια, ενώ είναι πολύ διαδεδομένη πρακτική

στην Ελλάδα, δεν είναι και υποχρεωτικά για τους γονείς, οι οποίοι μπορούν απλά να ονοματίσουν το παιδί τους χωρίς να ακολουθήσουν το θρησκευτικό τελετουργικό.

Οι αποκριές

Οι αποκριές αποτελούν γιορτή που συνδυάζει τόσο χριστιανικά όσο και αρχαία παγανιστικά στοιχεία. Από χριστιανικής άποψης, οι αποκριές συμβολίζουν την περίοδο προτοίμασias για τον ερχομό του Πάσχα και την περίοδο νηστείας που προηγείται από αυτό. Από παγανιστικής άποψης, οι αποκριές συμπίπτουν χρονικά με τα Διονύσια, μια από τις σημαντικότερες γιορτές της αρχαίας Ελλάδας που συμβόλιζε το ξεφάντωμα της γιορτής του κρασιού και τη γονιμότητα. Για το λόγο αυτό, οι άνθρωποι φοράνε μάσκες, μεταμφιέζονται, μεθάνε και κάνουν μεταξύ τους πειράγματα.

Καθαρά Δευτέρα

Την Καθαρά Δευτέρα ξεκινάει η Σαρακοστή, δηλαδή η νηστεία σαράντα ημερών που προηγείται της γιορτής του Πάσχα. Η ημέρα αυτή είναι αργία για τους Έλληνες. Νηστεύουν αυστηρά (ακόμα και το λάδι) και τα παιδιά πετάνε χαρταετό.

Πρωταπριλιά

Την πρώτη ημέρα του μήνα Απρίλη κάθε χρόνο, στην Ελλάδα επικρατεί το έθιμο να λέμε ψέματα και να κάνουμε φάρσες στους συγγενείς και στους φίλους μας.

Η Ελλάδα ως κράτος-μέλος της Ευρώπης και Διεθνών Οργανισμών

Η Ελλάδα είναι ένα από τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε), μιας ένωσης που προβλέπει κοινή ευρωπαϊκή ιθαγένεια των πολιτών της, ελεύθερη διακίνηση και εγκατάστασή τους στον κοινό ευρωπαϊκό χώρο, κοινό νόμισμα (ευρώ) και κοινές πολιτικές στην ασφάλεια, την εξωτερική πολιτική, το περιβάλλον, την υγεία, την απασχόληση, τα ανθρώπινα δικαιώματα και άλλους τομείς. Ως κράτος-μέλος της Ε.Ε., η Ελλάδα έχει μεταβιβάσει ορισμένες εξουσίες (νομοθετικές, εκτελεστικές και δικαστικές) σε αντίστοιχους κοινούς θεσμούς και όργανα της Ε.Ε. όπως το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο Υπουργών της Ε.Ε., το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο και η Ευρωπαϊκή

Επιτροπή, που αποτελεί πολιτικά ανεξάρτητο όργανο και εκπροσωπεί τα συμφέροντα της Ε.Ε.

Η Επιτροπή είναι αυτή που προτείνει στο Συμβούλιο Υπουργών και το Ευρω-Κοινοβούλιο νομοθεσία, προγράμματα δράσης και πολιτικές και έχει την ευθύνη για την πραγμάτωση των αποφάσεών τους. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει αντιπροσωπεία σε όλα τα κράτη μέλη, και φυσικά στην Ελλάδα (Διεύθυνση: Βασ. Σοφίας 2, Αθήνα, Τηλ: 210 7272100, www.ec.europa.eu/ellada/).

Η Ελλάδα είναι μέλος και σε Διεθνείς Οργανισμούς, δηλαδή ενώσεις κρατών-μελών του κόσμου που συνεργάζονται σε θέματα πολιτικά, οικονομικά, κοινωνικά, ανθρωπιστικά, μορφωτικά, αλλά και θέματα ασφαλείας κοινού και παγκόσμιου ενδιαφέροντος, όπως η διατήρηση της παγκόσμιας ειρήνης, η προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η μείωση των τεράστιων οικονομικών και κοινωνικών ανισοτήτων των λαών, η προστασία του περιβάλλοντος και άλλα. Σημαντικοί Διεθνείς Οργανισμοί με αντιπροσωπεία στην Ελλάδα και έδρα την Αθήνα είναι οι εξής:

Ο Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης (IOM)
Διεύθυνση: Δωδεκανήσου 6, Άλιμος
Τηλ: 210 9919040
Website: www.iom.int

Η Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για
τους Πρόσφυγες (UNHCR)
Διεύθυνση: Ταγιαπιέρα 12, Αθήνα
Τηλ: 210 6726462
Website: www.unhcr.gr

Ο Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός (ICRC)
Διεύθυνση: Λυκαβηττού 1 Αθήνα
Τηλ: 210 3629 842,
Website: www.redcross.gr

Η Διεθνής Αμνηστία (Amnesty International)
Διεύθυνση: Σίνα 30, Αθήνα
Τηλ: 210 3600628
Website: www.amnesty.org.gr

Η Έδρα της UNESCO στην Ελλάδα
Διεύθυνση: Ακαδημίας 3, Αθήνα
Τηλ: 210 3682385
Website: www.unesco-hellas.gr

Μέρος

2

ΖΩΝΤΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Η Ελλάδα ως χώρα υποδοχής μεταναστών

Η πρώτη σποραδική εισροή μεταναστών στην Ελλάδα παρουσιάζεται τη δεκαετία του 1970 με την είσοδο οικονομικών μεταναστών από τις αραβικές χώρες, μέσω διακρατικών συμφωνιών. Τη δεκαετία του 1980 και 1990 παρατηρήθηκε ένα κύμα εισροής μεταναστών και πολιτικών προσφύγων από τα κράτη της Ασίας, της Αφρικής και της Ανατολικής Ευρώπης.

Κατά τη διάρκεια των τελευταίων δέκα ετών, η Ελλάδα έρχεται αντιμέτωπη με έναν μεγάλο αριθμό μη νόμιμων μεταναστευτικών εισροών, με αποτέλεσμα να αποτελεί μία κατεξοχήν χώρα υποδοχής μη νόμιμων μεταναστών από την Ανατολική, Νότιο-Ανατολική Ευρώπη και κυρίως από τις αναπτυσσόμενες χώρες (τρίτες χώρες) της Ασίας και της Αφρικής. Μεγάλο μέρος των ανθρώπων αυτών φτάνουν στην Ελλάδα με σκοπό, είτε να ζητήσουν πολιτικό άσυλο, είτε να μετακινηθούν σε κάποιο άλλο κράτος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Γίνεται έτσι φανερό, ότι από τα μέσα της δεκαετίας του 1990, η εισροή αλλοδαπών στην ελληνική επικράτεια επιτείνεται ποσοτικά και μεταλλάσσεται ποιοτικά ο χαρακτήρας της.

Η Ελλάδα, σε μία προσπάθεια να ανταποκριθεί στην ανάγκη προσαρμογής της χώρας στην αυξητική εισροή αλλοδαπών, αλλά και προκειμένου, ως κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να ενσωματώσει στην εθνική νομοθεσία Κοινωνικές Οδηγίες για τη μετανάστευση, το 2005 ψήφισε τον Νόμο 3386 «Είσοδος, διαμονή και κοινωνική ένταξη υπηκόων τρίτων χωρών στην Ελληνική Επικράτεια» και τις επόμενες χρονιές εξέδωσε σειρά από άλλους νόμους που τροποποιούσαν ή συμπλήρωναν τον Νόμο 3386/2005. Εκτός από αυτούς τους νόμους, στην Ελλάδα θεσπίστηκε και νομικό πλαίσιο για την αντιμετώπιση εγκληματικών φαινομένων που συνδέονται με τη μετα-

νάστευση, όπως είναι το φαινόμενο της παράνομης διακίνησης και εμπορίας ανθρώπων με σκοπό την εκμετάλλευσή τους (Νόμος 3064/2002). Για την αντιμετώπιση της παράνομης εμπορίας ανθρώπων (trafficking) αλλά και τη ρύθμιση της λαθρομετανάστευσης (smuggling), η Ελλάδα επικύρωσε το Σεπτέμβριο του 2010 την Σύμβαση του Παλέρμο των Ηνωμένων Εθνών και τα τρία Συμπληρωματικά της Πρωτόκολλα.

Ο κύριος αρμόδιος φορέας του Κράτους για θέματα εισόδου, διαμονής, νομιμοποίησης και ένταξης των μεταναστών στην ελληνική κοινωνία είναι το Υπουργείο Εσωτερικών, το οποίο συντονίζει την μεταναστευτική

πολιτική της χώρας. Η σημερινή μεταναστευτική πολιτική καλύπτει ένα ευρύ φάσμα ενεργειών που αφορούν στην είσοδο, στην παραμονή, στις συνθήκες διαβίωσης και εργασίας των μεταναστών, αλλά και στους στόχους, τις προτεραιότητες, τις ανάγκες και τις πολιτικές και οικονομικές επιδιώξεις της χώρας, ως χώρας υποδοχής.

Η ορθή διαχείριση των μεταναστευτικών ροών και η ανάπτυξη ενός αποτελεσματικού προτύπου ένταξης των μεταναστών, με παράλληλο σεβασμό της πολιτισμικής ιδιαιτερότητας κάθε λαού, αποτελούν προκλήσεις όχι μόνο για την Ελλάδα, αλλά και για όλα τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της λεγόμενης Ενιαίας Ευρωπαϊκής Μεταναστευτικής Πολιτικής. Ωστόσο, η εφαρμογή ενιαίας πολιτικής σε ευρωπαϊκό επίπεδο, παρουσιάζει και αρκετές δυσκολίες, αφού κάθε κράτος-μέλος αντιμετωπίζει και τις δικές του εθνικές ιδιαιτερότητες σε σχέση με το φαινόμενο της μετανάστευσης, με αποτέλεσμα η πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης να αμφιταλαντεύεται ανάμεσα σε αντιφατικές πολιτικές που περιλαμβάνουν, από τη μία πολιτικές ενίσχυσης του ελέγχου των εξωτερικών συνόρων της Ευρώπης, μαζικής απέλασης παράνομων μεταναστών και επιβολής κυρώσεων στις χώρες προέλευσης μεταναστών και από την άλλη πολιτικές διαχείρισης και ελέγχου μεταναστευτικών ροών, πολιτικές κοινωνικής και οικονομικής ένταξης και πολιτικές καταπολέμησης των διακρίσεων, του ρατσισμού και της ξενοφοβίας.

Σήμερα, οι βασικές προτεραιότητες της μεταναστευτικής πολιτικής της Ελλάδας, ως χώρας αλλά και ως κράτους-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, είναι οι εξής:

- ▶ Ο σεβασμός ανθρωπίνων δικαιωμάτων, σύμφωνα με τις διεθνείς συμβάσεις, τον Χάρτη Θεμελιωδών Κοινωνικών Δικαιωμάτων και το Ελληνικό Σύνταγμα.

- ▶ Η θέσπιση σαφών κανόνων για την είσοδο των μεταναστών και ταυτόχρονα η ενημέρωση των μεταναστών στις χώρες τους για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους, τους όρους παραμονής και τις διαδικασίες επανένωσης των οικογενειών.
- ▶ Η θέσπιση πολιτικών ένταξης, δίκαιης και ίσης μεταχείρισης των αλλοδαπών που διαμένουν και εργάζονται στη χώρα.
- ▶ Η υιοθέτηση πολιτικών συνεργασίας με χώρες προέλευσης μεταναστών για την εξάλειψη των αιτιών που προκαλούν τα μεταναστευτικά ρεύματα και με τις χώρες διέλευσης για την αποτροπή της παράνομης διακίνησης ανθρώπων.
- ▶ Η υλοποίηση πολιτικών εξάλειψης των διακρίσεων και καταπολέμησης της ξενοφοβίας και του ρατσισμού, μέσα από την αποδοχή της πολιτισμικής, φυλετικής ή/και θρησκευτικής διαφορετικότητας κάθε ατόμου.
- ▶ Η καταγραφή και ανάλυση των χαρακτηριστικών των μεταναστευτικών εισροών και των αναγκών της ελληνικής οικονομίας, ώστε να επιτευχθεί η όσο το δυνατόν πιο αποτελεσματική διαχείριση των μεταναστευτικών ροών προς την χώρα και η ένταξη των νόμιμων μεταναστών στην αγορά εργασίας.
- ▶ Η ανταλλαγή πληροφοριών, ιδιαίτερα με τις άλλες χώρες του Ευρωπαϊκού Νότου, σχετικά με τις πολιτικές μετανάστευσης.

Προϋποθέσεις και διαδικασίες χορήγησης άδειας διαμονής

Κάθε υπήκοος τρίτης χώρας που εισέρχεται στο ελληνικό έδαφος οφείλει να έχει διαβατήριο ή άλλο ταξιδιωτικό έγγραφο που αναγνωρίζεται από διεθνείς συμβάσεις. Τα έγγραφα αυτά πρέπει να φέρουν θεώρηση εισόδου (visa), η οποία χορηγείται από την ελληνική προξενική αρχή στην χώρα καταγωγής του αλλοδαπού.

Η θεώρηση εισόδου εκδίδεται **για έναν από τους λόγους που προβλέπονται στην μεταναστευτική νομοθεσία**. Υπάρχουν οι παρακάτω βασικές κατηγορίες αδειών διαμονής:

- ▶ Άδεια Διαμονής για Εργασία (Εξαρτημένη)
- ▶ Άδεια Διαμονής για Ανεξάρτητη Οικονομική Δραστηριότητα
- ▶ Άδεια Διαμονής για Ειδικούς Λόγους
- ▶ Άδεια Διαμονής για Εξαιρετικούς Λόγους
- ▶ Άδεια Διαμονής για Οικογενειακή Επανάσταση
- ▶ Άδεια Διαμονής Αόριστης Διάρκειας
- ▶ Άδεια Διαμονής επί Μακρόν Διαμένοντος

Ο υπήκοος τρίτης χώρας που ζητάει άδεια διαμονής για έναν από τους λόγους που προβλέπονται στην μεταναστευτική νομοθεσία, οφείλει, **αφού εισέλθει στην Ελλάδα και πριν λήξει η visa του**, να υποβάλει σχετική αίτηση στο Δήμο ή την κοινότητα του τόπου που κατοικεί. Μαζί με την αίτηση καταθέτει παράβολο και τα απαιτούμενα για κάθε περίπτωση δικαιολογητικά. Ο Δήμος ή η κοινότητα, εφόσον τα δικαιολογητικά είναι πλήρη, του χορηγούν **βεβαίωση** κατάθεσης. Η βεβαίωση αυτή αποτελεί προσωρινό νομιμοποιητικό έγγραφο και ισχύει μέχρι να δοθεί ή όχι στον αλλοδαπό η άδεια διαμονής που ζήτησε. Ο Δήμος ή η κοινότητα διαβιβάζει το σχετικό φάκελο στην αρμόδια Υπηρεσία Αλλοδαπών της Περιφέρειας. Ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας λαμβάνει την τελική απόφαση. Η αρχική άδεια διαμονής συνήθως είναι ετήσια και η εκάστοτε ανανέωσή της είναι διετής.

Οι υπήκοοι τρίτης χώρας, για να αποκτήσουν άδεια διαμονής, οφείλουν να προσκομίσουν στην αρμόδια υπηρεσία του Δήμου ή της κοινότητας που κατοικούν κάποια βασικά **δικαιολογητικά**, τα οποία ισχύουν για όλες τις άδειες διαμονής (π.χ. αίτη-

ση, φωτογραφίες, φωτοτυπία διαβατηρίου, παράβολο, και άλλα) και κάποια πρόσθετα δικαιολογητικά, ανάλογα με το είδος της άδειας (π.χ. σύμβαση εξαρτημένης εργασίας σε περίπτωση που ζητείται άδεια διαμονής για εξαρτημένη εργασία και άλλα). Πιο κάτω δίνονται πρόσθετες πληροφορίες για τις βασικότερες κατηγορίες αδειών διαμονής.

Άδεια διαμονής για εξαρτημένη εργασία

Η άδεια αυτή αφορά σε συγκεκριμένο εργοδότη και συγκεκριμένο είδος απασχόλησης, εφόσον έχει δοθεί και αντίστοιχη visa. Με απόφαση των Υπουργείων Απασχόλησης και Εσωτερικών καθορίζεται κάθε χρόνο ο ανώτατος αριθμός αδειών διαμονής για εργασία σε υπηκόους τρίτων χωρών ανά νομό, ιθαγένεια, είδος και διάρκεια απασχόλησης. Η απόφαση αυτή διαβιβάζεται στα προξενία της Ελλάδας στο εξωτερικό. Τα προξενία δέχονται αιτήσεις από όσους ενδιαφέρονται να εργαστούν στην Ελλάδα και διαβιβάζουν το σχετικό ονομαστικό κατάλογο στην οικεία Περιφέρεια. Οι Έλληνες εργοδότες, με βάση τον κατάλογο αυτό, κάνουν αίτηση στο Δήμο της κατοικίας τους για να προσλάβουν προσωπικό με σχέση εξαρτημένης εργασίας. Ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας λαμβάνει την τελική απόφαση και τη διαβιβάζει στο ελληνικό Προξενείο. Στην περίπτωση της άδειας διαμονής για εποχιακή εργασία, αυτή χορηγείται για διάστημα ενός εξαμήνου κάθε χρόνο.

Η έννοια της εξαρτημένης εργασίας συμπεριλαμβάνει και τη σύμβαση έργου και μάλιστα με δυνατότητα εργασίας σε περισσότερους του ενός εργοδότες. Πέρα από τα βασικά δικαιολογητικά που απαιτούνται για τη χορήγηση όλων των τύπων αδειών διαμονής, τα πρόσθετα δικαιολογητικά είναι: **α)** βεβαίωση του ασφαλιστικού φορέα που παρουσιάζει το γεγονός της υποβολής αίτησης για ασφάλιση, **β)** επικυρωμένη φωτοτυπία της σύμβασης εξαρτημένης εργασίας, στην οποία να φαίνεται το ποσό των μηνιαίων αποδοχών (θα πρέπει να είναι

τουλάχιστον ίσο με την αμοιβή ενός ανειδίκευτου εργάτη) καθώς και το χρονικό διάστημα της απασχόλησης) ή βεβαίωση του εργοδότη ότι προτίθεται να προσλάβει

στη δουλειά τον μετανάστη (η βεβαίωση αυτή μπορεί συχνά να υποκαταστήσει την ήδη καταρτισμένη σύμβαση εργασίας).

Άδεια διαμονής για άσκηση ανεξάρτητης επιχειρηματικής δραστηριότητας

Για να επιτραπεί η είσοδος υπηκόου τρίτης χώρας στη χώρα προκειμένου να ασκήσει ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα, θα πρέπει να πληροί ορισμένες προϋποθέσεις, όπως το να διαθέτει επαρκείς οικονομικούς πόρους, δηλαδή αρχικό κεφάλαιο τουλάχιστον 60.000 ευρώ και η οικονομική δραστηριότητα που θα ασκήσει να συμβάλει στην ανάπτυξη της εθνικής οικονομίας. Αυτή η ειδική άδεια εισόδου, λαμβάνεται εφόσον ο ενδιαφερόμενος αλλοδαπός καταθέσει στο Ελληνικό Προξενείο της χώρας του αίτηση συνοδευόμενη από οικονομοτεχνική μελέτη και από τα κατάλληλα δικαιολογητικά. Η αίτηση διαβιβάζεται στην αρμόδια Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Περιφέρειας όπου σκοπεύει να κατοικήσει ο αλλοδαπός ερχόμενος στην Ελλάδα. Η Περιφέρεια, με τη βοήθεια ειδικής Επιτροπής, εγκρίνει το επιχειρηματικό ή επενδυτικό σχέδιο του αλλοδαπού και δίνει άδεια για λήψη ειδικής θεώρησης εισόδου για ανεξάρτητη επιχειρηματική ή επενδυτική δραστηριότητα.

Ο αλλοδαπός, με την είσοδό του στη χώρα, απευθύνεται στο Δήμο ή την Κοινότητα όπου εγκαταστάθηκε στην Ελλάδα, και επιδεικνύοντας την ειδική θεώρηση εισόδου που διαθέτει, ζητάει την αντίστοιχη άδεια διαμονής. Τα πρόσθετα δικαιολογητικά που απαιτούνται είναι: **α)** φωτοαντίγραφο λογαριασμού τραπεζικού ιδρύματος της ημεδαπής στο όνομα του αιτούντος, στον οποίο έχει κατατεθεί το απαιτούμενο ποσό που του ζητήθηκε προκειμένου να του χορηγηθεί η αντίστοιχη θεώρηση εισόδου, και **β)** βεβαίωση ότι έχει υποβληθεί αίτηση στον οικείο ασφαλιστικό φορέα για την κάλυψη εξόδων νοσηλείας και ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης. Η άδεια διαμονής για ανεξάρτητη επιχειρηματική δραστηριότητα χορηγείται για δύο έτη και ανανεώνεται για άλλα δύο έτη κάθε φορά. Πρόσθετες προϋποθέσεις για την ανανέωση της εν λόγω άδειας διαμονής είναι να έχουν εκπληρωθεί οι φορολογικές και ασφαλιστικές υποχρεώσεις του αλλοδαπού, η ανανέωση να αφορά την ίδια σε είδος επιχειρηματική δραστηριότητα και η δραστηριότητα αυτή να εξακολουθεί αυτή να διεξάγεται στον ίδιο νομό της χώρας.

Άδεια διαμονής για σπουδές

Οι υπήκοοι τρίτων χωρών που επιθυμούν να σπουδάσουν στην Ελλάδα, είτε σε προπτυχιακό, είτε σε μεταπτυχιακό επίπεδο, θα πρέπει να λάβουν ειδική θεώρηση εισόδου. Πέρα από τα βασικά δικαιολογητικά που ισχύουν για όλες τις άδειες, απαιτούνται επίσης: **α)** αποδεικτικά έγγραφα ότι ο σπουδαστής είναι σε θέση να καλύψει τα έξοδα διαμονής και σπουδών του, και **β)** βεβαίωση εγγραφής στο εκπαιδευτικό ίδρυμα του ενδιαφέροντός του.

Όσοι λαμβάνουν άδεια διαμονής για σπουδές, δεν μπορούν ταυτόχρονα να είναι κάτοχοι άδειας διαμονής για εξαρτημένη εργασία ή για ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα. Ωστόσο, οι αλλοδαποί σπουδαστές με τη σχετική άδεια διαμονής μπορούν να εργάζονται με καθεστώς μερικής απασχόλησης, εφόσον λάβουν και σχετική έγκριση από τον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας. Η άδεια διαμονής για σπουδές ανανεώνεται κάθε χρόνο και προϋποθέτει την βεβαίωση του εκπαιδευτικού ιδρύματος ότι ο αλλοδαπός εξακολουθεί να είναι εγγεγραμμένος και παρακολουθεί μαθήματα και εξετάσεις.

Άδεια Διαμονής για οικογενειακή επανένωση

Ο θεσμός της οικογενειακής επανένωσης προβλέπει ότι ο υπήκοος τρίτης χώρας που έχει ήδη διαμείνει νόμιμα στην Ελλάδα για δύο τουλάχιστον χρόνια, μπορεί να φέρει και την οικογένειά του στην Ελλάδα για να ζήσουν όλοι μαζί. Βασική προϋπόθεση θεωρείται ο ενδιαφερόμενος να είναι σε θέση να αποδείξει την οικογενειακή σχέση με τα μέλη της οικογένειας για τα οποία ζητά την συνένωση. Συγκεκριμένα: **α)** να διαθέτει χώρο στέγασης, ικανό να καλύψει τις ανάγκες τις δικές του και της οικογένειάς του, **β)** να διαθέτει ετήσιο προσωπικό εισόδημα, σταθερό και τακτικό, το οποίο αρκεί για να καλύψει τις ανάγκες της συζύγου (προσαύξηση 20%) και των παιδιών του (προσαύξηση 15% για κάθε τέκνο) και **γ)** να έχει πλήρη ασφάλιση ασθένειας, η οποία να μπορεί να καλύψει και τα μέλη της οικογένειάς του.

Ο κάθε ενδιαφερόμενος υποβάλλει αίτημα για οικογενειακή επανένωση στο Δήμο ή την Κοινότητα που κατοικεί με τα εξής πρόσθετα δικαιολογητικά: **α)** υπεύθυνη δήλωση για τη διεύθυνση κατοικίας και για το ότι τα μέλη της οικογένειας θα μένουν με τον αιτούντα, **β)** πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης, **γ)** επικυρωμένη φωτοτυπία του εκκαθαριστικού σημειώματος της εφορίας του τελευταίου έτους, στο οποίο

θα φαίνεται το ύψος του εισοδήματος, **δ)** συμβόλαιο αγοράς κατοικίας ή συμβόλαιο ενοικίασης σπιτιού και **ε)** βεβαίωση από τον ασφαλιστικό φορέα του αιτούντα σχετικά με την κάλυψη των εξόδων νοσηλείας, ιατρικής και φαρμακευτικής περίθαλψης.

Μετά την είσοδο στη χώρα, χορηγείται ατομική άδεια διαμονής σε κάθε μέλος της οικογένειας που επανενώθηκε, η οποία αρχικά διαρκεί για ένα έτος και μετά το πρώτο έτος ανανεώνεται κάθε φορά για δύο έτη. Σε υπηκόους τρίτων χωρών που χορηγήθηκε ατομική - αυτοτελής άδεια διαμονής λόγω της οικογενειακής επανένωσης, παρέχεται πρόσβαση στη μισθωτή απασχόληση και στην παροχή υπηρεσιών ή έργου, χωρίς να απαιτείται ειδική έγκριση. Δεν ισχύει όμως το ίδιο και για άσκηση ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας.

Άδεια διαμονής του επί μακρόν διαμένοντος

Το καθεστώς του επί μακρόν διαμένοντος αποτελεί μια από τις καινοτομίες του ισχύοντος νόμου περί μετανάστευσης. Δίνεται ως προσωποπαγές δικαίωμα σε ενήλικους υπηκόους τρίτων χωρών που έχουν διαμείνει νόμιμα στην Ελλάδα επί πέντε συνεχόμενα έτη, ενώ τυχόν περιόδοι απουσίας για συνολικό διάστημα μικρότερο από δέκα μήνες, δεν αφαιρούνται από τα πέντε χρόνια. Βασική προϋπόθεση για τη χορήγηση της άδειας αυτής είναι να αποδεικνύει ο ενδιαφερόμενος αλλοδαπός επαρκείς πόρους για την κάλυψη των αναγκών του και της οικογένειάς του, αν τυχόν έχει εξαρτημένα μέλη. Επίσης, απαιτείται ασφάλιση για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, καθώς επίσης και επαρκής γνώση της ελληνικής γλώσσας. Η γνώση της ελληνικής γλώσσας πιστοποιείται με Πιστοποιητικό Ελληνομάθειας από τη Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων ή από άλλο πρόγραμμα εκμάθησης ελληνικής γλώσσας που πιστοποιεί επάρκεια.

Διευκρινίζεται ότι παιδιά από αλλοδαπούς γονείς που γεννήθηκαν και διαμένουν νόμιμα στην Ελλάδα αποκτούν το καθεστώς του επί μακρόν διαμένοντος μετά τα δεκαοκτώ και αφού έχουν απολυτήριο ελληνικού Γυμνασίου. Για την λήψη άδειας διαμονής με το καθεστώς του επί μακρόν διαμένοντος, η αίτηση του ενδιαφερόμενου μετανάστη πρέπει να συνοδεύεται από παράβολο 600 ευρώ. Η εν λόγω άδεια διαμονής έχει πενταετή διάρκεια και ανανεώνεται κάθε φορά για άλλα πέντε έτη.

Άδεια διαμονής αόριστης διάρκειας

Η άδεια διαμονής «αόριστης» διάρκειας στην κυριολεξία έχει δεκαετή διάρκεια και χορηγείται μετά από αίτηση σε υπηκόους τρίτων χωρών που συμπληρώνουν δεκαετή συνεχή και νόμιμη διαμονή στην Ελλάδα. Δικαίωμα να ζητήσουν τη σχετική άδεια διαμονής έχουν όσοι έχουν συμπληρώσει το 21ο έτος της ηλικίας τους, και αφορά μόνο τον αιτούντα την άδεια αορίστου διάρκειας, είναι δηλαδή προσωποπαγές δικαίωμα, όπως και η άδεια του επί μακρόν διαμένοντος. Για την απόκτηση της άδειας διαμονής

αόριστης διάρκειας πρέπει να γίνει αίτηση οποιαδήποτε στιγμή της νόμιμης διαμονής ή και επ' ευκαιρία ανανέωσης της προηγούμενης άδειας διαμονής οποιουδήποτε τύπου που κατείχε ο ενδιαφερόμενος αλλοδαπός. Αυτός ο τύπος άδειας διαμονής είναι ιδανικός για αλλοδαπούς που θέλουν να κατοχυρώσουν τη μόνιμη διαμονή τους στην Ελλάδα, χωρίς ταυτόχρονα να χάσουν την ιδιαίτερη ιθαγένειά τους, χωρίς δηλαδή να λάβουν την ελληνική υπηκοότητα.

Άλλα δικαιώματα και δυνατότητες νομιμοποίησης

Δυνατότητα πολιτογράφησης – λήψη ελληνικής ιθαγένειας

Για τους μετανάστες δεύτερης γενιάς, δηλαδή για παιδιά αλλοδαπών που γεννιούνται στην Ελλάδα από γονείς που διαμένουν νόμιμα στην Ελλάδα επί πέντε συνεχή έτη, δίνεται η ελληνική ιθαγένεια από τη γέννησή τους και εγγράφονται στο δημοτολόγιο, αρκεί να υποβάλουν οι γονείς σχετική αίτηση στο δήμο όπου έχουν την κατοικία τους. Η ελληνική ιθαγένεια δίνεται και σε παιδιά νόμιμων μεταναστών, εφόσον πα-

ρακολουθήσουν έξι τάξεις ελληνικού σχολείου. Προσοχή πρέπει να δοθεί στο ότι δεν συνιστά νόμιμο τίτλο διαμονής η κόκκινη κάρτα αίτησης ασύλου.

Για τους ενήλικους αλλοδαπούς που επιθυμούν να αποκτήσουν την ελληνική ιθαγένεια απαιτείται νόμιμη διαμονή στην Ελλάδα επί επτά συνεχή έτη και υποβολή αίτησης πολιτογράφησης. Για τους πολίτες κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τους αναγνωρισμένους πρόσφυγες και ανιθαγενείς, αρκεί τριετής νόμιμη διαμονή στην Ελλάδα. Για ομογενείς και για όσους έχουν γεννηθεί και κατοικούν στην Ελλάδα δεν απαιτείται η επταετής διαμονή. Οι άδειες διαμονής που μπορούν να στηρίξουν δικαίωμα λήψης ελληνικής ιθαγένειας είναι: **α)** η άδεια διαμονής του επί μακρόν διαμένουστος, **β)** η βεβαίωση ή δελτίο διαμονής υπηκόου κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, **γ)** το δελτίο αναγνωρισμένου πολιτικού πρόσφυγα, **δ)** το ειδικό δελτίο περί του καθεστώτος των ανιθαγενών, **ε)** το δελτίο ή άλλη άδεια διαμονής ομογενούς κάθε τύπου.

Δικαίωμα εκλέγειν – εκλέγεσθαι

Το δικαίωμα συμμετοχής στις εκλογές του Α' βαθμού τοπικής αυτοδιοίκησης (δημοτικές εκλογές) αφορά τους ομογενείς και τους αλλοδαπούς υπηκόους τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα στην Ελλάδα που έχουν συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας τους και δεν έχουν καταδικαστεί σε στέρηση των πολιτικών τους δικαιωμάτων.

Επίσης, πρέπει να κατέχουν:

- α)** δελτίο ταυτότητας ομογενούς ή τίτλο παραμονής ομογενούς για πέντε χρόνια,
- β)** άδεια διαμονής αορίστου διάρκειας, **γ)** άδεια διαμονής του επί μακρόν διαμένοντος, **δ)** δελτίο διαμονής υπηκόου κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, **ε)** δελτίο αναγνωρισμένου πρόσφυγα ή ειδικό δελτίο περί του καθεστώτος ανιθαγενών.

Το δικαίωμα συμμετοχής στις εκλογές ισχύει και για γονείς ανήλικων Ελλήνων πολιτών που έχουν συμπληρώσει πενταετή νόμιμη διαμονή στην Ελλάδα. Το δικαίωμα του εκλέγειν ασκείται με εγγραφή σε ειδικούς εκλογικούς καταλόγους του δήμου που εξέδωσε την ισχύουσα άδεια διαμονής. Για το δικαίωμα του εκλέγεσθαι ισχύουν τα ίδια αλλά υπάρχει και η πρόσθετη προϋπόθεση να είναι συμπληρωμένο το 21ο έτος της ηλικίας του υποψηφίου.

Αίτηση ασύλου – λήψη καθεστώτος πολιτικού πρόσφυγα

Κάθε αλλοδαπός ή ανιθαγενής έχει δικαίωμα να ζητήσει να αναγνωριστεί ως πολιτικός πρόσφυγας ή ως δικαιούχος επικουρικής προστασίας. Για το λόγο αυτό μπορεί να καταθέσει αίτηση στις αρμό-

διες υπηρεσίες παραλαβής αιτήσεων ασύλου, δηλαδή στις υπηρεσίες της Ελληνικής Αστυνομίας, οι οποίες είναι και υπεύθυνες να κινηθούν τη διαδικασία εξέτασης των αιτήσεων.

Οι αιτούντες άσυλο εφοδιάζονται με ειδικό δελτίο αιτήσαντος άσυλο αλλοδαπού (κόκκινη κάρτα). Οι κάρτες αυτές εκδίδονται από τις αρμόδιες Αστυνομικές Διευθύνσεις, όπως είναι π.χ. για το νομό Αττικής η Διεύθυνση Αλλοδαπών Αττικής (Διεύθυνση: Πέτρου Ράλλη 24, Τηλ: 210 3405696).

Σε περίπτωση απορριπτικής απόφασης στο αίτημα ασύλου, υπάρχει δυνατότητα κατάθεσης νέας αίτησης για επανεξέταση του αιτήματος ασύλου. Επίσης, είναι δυνατή η άσκηση προσφυγής ενώπιον της Επιτροπής Προσφύγων που είναι αρμόδια να κρίνει σε δεύτερο βαθμό. Τέλος δεν αποκλείεται και η άσκηση ένδικων μέσων, όπως η

αίτηση ακυρώσεως στο Συμβούλιο της Επικρατείας. Με την απόρριψη της αίτησης ασύλου εκδίδεται απόφαση απέλασης του αιτήσαντος αλλοδαπού, η οποία όμως αναστέλλεται μέχρι να ληφθεί απόφαση από το αρμόδιο σε δεύτερο βαθμό όργανο επί της επανεξεταζόμενης αίτησης για άσυλο. Οι πιο σημαντικοί φορείς που ασχολούνται με ζητήματα αιτούντων άσυλο και προσφύγων στην Ελλάδα είναι η Ύπατη Αρμοστεία για τους Πρόσφυγες - Γραφείο Ελλάδος (Διεύθυνση: Ταγιαπιέρα 12, Αθήνα, τηλ: 210 6726462) και το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες (Διεύθυνση: Σολωμού 25, Αθήνα, Τηλ: 210 3320000).

Δικαίωμα τέλεσης γάμου

Οι αλλοδαποί έχουν δικαίωμα να τελέσουν πολιτικό γάμο στην Ελλάδα ή/και θρησκευτικό αν ασπάζονται την Ορθόδοξη Χριστιανική Εκκλησία. Θρησκευτικός γάμος μπορεί να τελεστεί από τον αρμόδιο θρησκευτικό λειτουργό και με τελετουργικό άλλης θρησκείας αναγνωρισμένης στην Ελλάδα, αλλά ο γάμος αυτός δεν θα υπάγεται στη ρύθμιση του ελληνικού δικαίου. Πολιτικός γάμος μπορεί να γίνει τόσο μεταξύ Έλληνα υπηκόου και αλλοδαπού, όσο και μεταξύ αλλοδαπών.

Ο πολιτικός γάμος αναγνωρίζεται πλήρως από το ελληνικό αστικό δίκαιο και, όσον αφορά αλλοδαπούς, μπορεί να γίνει σε επιλεγμένα δημαρχεία της χώρας (πχ στην Αθήνα στο Δήμο Αθηναίων, Δήμο Γέρακα, Δήμο Γαλατσίου και αλλού). Προϋπόθεση για να τελέσει γάμο αλλοδαπός στην Ελλάδα είναι να έχει νόμιμη διαμονή στην Ελλάδα, έστω και προσωρινή, δηλαδή αρκεί να είναι κάτοχος δελτίου αίτησης ασύλου (κόκκινη κάρτα), χωρίς να απαιτείται και άδεια διαμονής κάποιου τύπου. Επίσης, χρειάζεται επίδειξη διαβατηρίου της χώρας καταγωγής του αλλοδαπού, καθώς και επίσημη μετάφραση ορισμένων πιστοποιητικών ταυτοποίησής του από την αρμόδια Μεταφραστική Υπηρεσία του Υπουργείου Εξωτερικών (Διεύθυνση: Αρίωνος 10, Τηλ: 210 3239514, 210 3244036).

Άλλα βασικά δικαιώματα και υποχρεώσεις υπηκόων τρίτων χωρών

Στους αλλοδαπούς που μένουν νόμιμα στη χώρα, παρέχονται και άλλα δικαιώματα, καθώς επίσης και προστασία στα μέλη της οικογένειάς τους. Τέτοια δικαιώματα είναι για παράδειγμα:

- ▶ Το δικαίωμα ασφάλισης στους οικείους ασφαλιστικούς οργανισμούς
- ▶ Το δικαίωμα κοινωνικής προστασίας
- ▶ Το δικαίωμα των κρατούμενων αλλοδαπών να ενημερώνονται σε γλώσσα που κατανοούν σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους
- ▶ Το δικαίωμα προσωρινής εξόδου από το ελληνικό έδαφος και επιστροφής σε αυτό, εφόσον η άδεια διαμονής εξακολουθεί να βρίσκεται σε ισχύ. Ενώ βρίσκονται στο

εξωτερικό, οι αλλοδαποί μπορούν να απευθυνθούν και στην Ελληνική Πρεσβεία σε περίπτωση που προκύψει οποιοδήποτε πρόβλημα

- ▶ Το δικαίωμα όλων των αλλοδαπών, νόμιμα και παράνομα ευρισκόμενων στην Ελλάδα, να διεκδικήσουν τα εργασιακά τους δικαιώματα και χρωστούμενους μισθούς, ενώπιον των ελληνικών δικαστηρίων
- ▶ Οι ανήλικοι αλλοδαποί που μένουν στην ελληνική επικράτεια υπάγονται στην υποχρεωτική σχολική φοίτηση, έχουν το δικαίωμα πρόσβασης στα ελληνικά πανεπιστήμια και δίχως περιορισμούς μπορούν να συμμετέχουν στις δραστηριότητες της σχολικής ή εκπαιδευτικής κοινότητας
- ▶ Οι δημόσιες υπηρεσίες, τα νοσοκομεία, οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης και άλλοι φορείς, έχουν την υποχρέωση να ενημερώνουν και να παρέχουν τις υπηρεσίες τους στους νόμιμα διαμένοντες αλλοδαπούς. Σε ότι αφορά τα δημόσια νοσοκομεία, οι αλλοδαποί έχουν δικαίωμα να εξυπηρετηθούν στα εξωτερικά ιατρεία ακόμα κι αν δε διαμένουν νόμιμα στη χώρα. Τα προβλήματα υγείας των παράνομων αλλοδαπών κρίνονται ως επείγοντα περιστατικά και αντιμετωπίζονται άμεσα
- ▶ Επίσης, στους υπηκόους τρίτων χωρών παρέχεται το δικαίωμα να συμμετέχουν ή να συμβάλουν στην κατάρτιση συμβολαιογραφικών πράξεων

Εκτός από δικαιώματα, υπάρχει και μια σειρά υποχρεώσεων που αφορά στους αλλοδαπούς υπηκόους τρίτων χωρών που μένουν νόμιμα στη χώρα, με βασικότερη υποχρέωση αυτήν της τήρησης του Συντάγματος, των νόμων της Ελλάδας και των κανόνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Κάποιες από τις βασικές υποχρεώσεις είναι και οι εξής:

- ▶ Οι υπήκοοι τρίτων χωρών (δηλαδή χωρών εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης) υποχρεούνται να προσέρχονται οι ίδιοι στις αρμόδιες υπηρεσίες κατά την υποβολή της αίτησής τους είτε για αρχική χορήγηση, είτε για ανανέωση της άδειας διαμονής τους. Στη δεύτερη περίπτωση οφείλουν να προσέρχονται στις υπηρεσίες δύο μήνες πριν τη λήξη της άδειας διαμονής τους.
- ▶ Επίσης, οφείλουν να δηλώνουν στις αρμόδιες Υπηρεσίες Αλλοδαπών και Μετανάστευσης κάθε μεταβολή της διεύθυνσης κατοικίας τους, της προσωπικής τους κατάστασης (π.χ. γέννηση τέκνου), την απώλεια ή ανανέωση ή μεταβολή του διαβατηρίου ή άλλου ταξιδιωτικού εγγράφου τους, της άδειας διαμονής τους, την μεταβολή του εργοδότη ή του είδους της απασχόλησής τους, την καταγγελία της σύμβασης εργασίας τους εντός ενός μηνός από το γεγονός.
- ▶ Οι υπήκοοι τρίτων χωρών έχουν την υποχρέωση να παρουσιάζονται – όταν καλούνται - στην Επιτροπή Μετανάστευσης ή στην Επιτροπή Προσφύγων, αν πρόκειται για αιτούντες άσυλο ή επικουρική προστασία. Η μη εμφάνισή τους δικαιολογείται μόνο για λόγους ανωτέρας βίας
- ▶ Οι υπήκοοι τρίτων χωρών που είναι κάτοχοι άδειας διαμονής, οφείλουν να αναχωρήσουν από τη χώρα μέχρι την τελευταία ημέρα της λήξης της ισχύος της, εκτός εάν έχουν ήδη υποβάλλει αίτηση για ανανέωσή της στο δήμο όπου διαμένουν και τους έχει χορηγηθεί σχετική βεβαίωση.

Κατοικία

Αναζήτηση Κατοικίας

Το μεγαλύτερο μέρος των μεταναστών που καταφτάνουν στην Ελλάδα προτιμούν να εγκατασταθούν σε μεγάλες πόλεις, αφού εκεί η αγορά εργασίας είναι ευρύτερη και οι ευκαιρίες βιοπορισμού ποικίλουν. Η τιμή ενοικίασης ενός διαμερίσματος στις μεγαλουπόλεις εξαρτάται κυρίως από την παλαιότητα, την περιοχή, τον όροφο, την απόσταση από τις συγκοινωνίες και την κατάσταση του κτίσματος. Επίσης, το ύψος του ενοικίου διαμορφώνεται ανάλογα με το αν το κτίσμα διαθέτει αποθήκη, βεράντα, αυτόνομη θέρμανση, ηλιακό θερμοσίφωνα, τέντες κ.α.

Ο νόμος και οι διεθνείς συμβάσεις απαγορεύουν τον αποκλεισμό ενοικιαστών με βάση την εθνικότητα, το χρώμα, τη θρησκεία, το φύλο, την ηλικία ή τις προσωπικές προτιμήσεις του καθενός. Το πρωταρχικό κριτήριο επιλογής, μεταξύ πολλών υποψήφιων ενοικιαστών, είναι η φερεγγυότητα και συνέπεια που παρουσιάζει ο ενοικιαστής, δηλαδή η δυνατότητα να ανταποκρίνεται σταθερά και έγκαιρα κάθε μήνα στις οικονομικές υποχρεώσεις του, πληρώνοντας το νοίκι του.

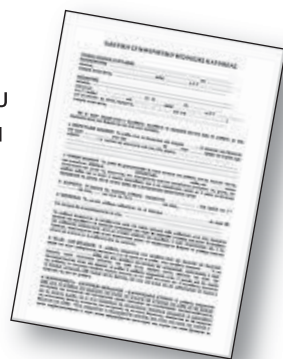
Αναζητώντας κατοικία, μπορεί κάποιος να ξεκινήσει από έρευνα πόρτα – πόρτα στην περιοχή που τον ενδιαφέρει, ρωτώντας παντού, ακόμη και εάν δεν υπάρχουν ενοικιαστήρια. Στη συνέχεια μπορεί να καταφύγει στις μικρές αγγελίες των εφημερίδων. Σε κάθε περίπτωση μπορεί να απευθυνθεί στα επίσημα τοπικά μεσιτικά γρα-

φεία. Γενικά, οι ενδιαφερόμενοι προς αναζήτηση κατοικίας, καλό είναι να αποφεύγουν να πληρώνουν προκαταβολικά αμοιβή σε μεσίτη ή στον ιδιοκτήτη του σπιτιού, αν δεν έχουν σιγουρευτεί ότι το σπίτι που βρήκαν τους ενδιαφέρει.

Εξίσου σημαντική είναι και η διαδικασία ελέγχου της κατοικίας προς ενοικίαση. Ο κάθε ενδιαφερόμενος θα πρέπει να ελέγξει με το φως του ήλιου, προσεκτικά και χωρίς βιασύνη, το σπίτι που βρήκε για να νοικιάσει, καθώς και την κατάσταση στην οποία αυτό βρίσκεται. Αν υπάρχουν εμφανή ελαττώματα, μπορεί να ζητήσει την αποκατάστασή τους με δαπάνη του ιδιοκτήτη ή την αναφορά σε αυτά τα ελαττώματα στο μισθωτήριο συμβόλαιο, ώστε να μην κατηγορηθεί αργότερα ο ενοικιαστής για τα ελαττώματα αυτά και του ζητηθεί να τα πληρώσει ο ίδιος.

Σχέσεις με τον ιδιοκτήτη

Όσον αφορά στις οικονομικές υποχρεώσεις του υποψήφιου ενοικιαστή, δε θα πρέπει να βιαστεί να μισθώσει μία κατοικία εάν το ενοίκιο είναι πέρα από τις οικονομικές του δυνατότητες. Πάντοτε μπορεί να βρεθεί μια άλλη κατοικία με οικονομικότερους όρους, ακόμα και στην ίδια περιοχή αλλά σε άλλη γειτονιά. Επίσης, θα πρέπει να ενημερωθεί πλήρως για τις πρόσθετες οικονομικές υποχρεώσεις, όπως είναι σύμφωνα με τον κανονισμό της πολυκατοικίας τα κοινόχρηστα έξοδα.

Επιπλέον, δε θα πρέπει να καταβάλλονται μισθώματα ή προκαταβολές εάν πρώτα δεν επιβεβαιωθεί ότι αυτός που τα ζητά είναι πράγματι ο ιδιοκτήτης του σπιτιού προς ενοικίαση ή ο εξουσιοδοτημένος εκπρόσωπός του.

Κάθε μίσθωση κύριας κατοικίας έχει ελάχιστη διάρκεια τρία χρόνια από την έναρξή της, εκτός αν στο μισθωτήριο έχει συμφωνηθεί μικρότερο χρονικό διάστημα. Μετά τη λήξη των τριών ετών η μίσθωση συνεχίζεται, συνήθως μέσω σιωπηρής συμφωνίας μεταξύ ιδιοκτήτη και ενοικιαστή.

Ο ενοικιαστής πρέπει να προσέχει στο μισθωτήριο συμβόλαιο να αναγράφεται πάντοτε ολόκληρο το μίσθωμα που έχει συμφωνηθεί. Είναι θεμιτό να ζητείται απόδειξη με την καταβολή κάθε ενοικίου ή δόσης κοινόχρηστων, προς διευκόλυνση του φορολογικού ελέγχου. Κατά τη σύναψη μιας μίσθωσης καταβάλλεται ως εγγύηση συνήθως το ποσό ενός ή δύο μηνιαίων ενοικίων, ποσό το οποίο επιστρέφεται κατά την αποχώρηση του ενοικιαστή, την απόδοση της κατοικίας στον ιδιοκτήτη και την αποπληρωμή όλων των οικονομικών εκκρεμοτήτων.

Στην περίπτωση άρνησης πληρωμής του ενοικίου προβλέπεται από το νόμο μια ιδιαίτερα σύντομη διαδικασία έξωσης του ενοικιαστή που δεν πληρώνει το μίσθωμα. Πρώτα κοινοποιείται στον ενοικιαστή εξώδικη πρόσκληση για πληρωμή όσων οφείλει

στον ιδιοκτήτη. Αν τα οφειλόμενα εξοφληθούν μέσα σε ένα μήνα, τότε η διαδικασία σταματάει αυτόματα εδώ, εκτός εάν αυτό έχει γίνει ξανά στο παρελθόν. Αν δεν εξοφληθούν εκδίδεται αμέσως και κοινοποιείται στον ενοικιαστή «διαταγή απόδοσης μισθίου», η οποία εκτελείται πολύ γρήγορα. Ο ενοικιαστής έχει το δικαίωμα να ασκήσει με το δικηγόρο του ανακοπή κατά της διαταγής, προβάλλοντας βάσιμους λόγους, όπως είναι η εξόφληση όσων οφείλει.

Μετακινήσεις - Χρησιμοποιώντας τα Μέσα Μαζικής Μεταφοράς

Η Ελλάδα διαθέτει ένα σύγχρονο μεταφορικό δίκτυο, το οποίο αναβαθμίζεται συνεχώς με έργα που συνεχίζονται αδιάκοπα και καθημερινά. Η ιδιόμορφη γεωγραφία της Ελλάδας απαιτεί πολυεπίπεδα κατασκευαστικά έργα, για τα οποία έχουν γίνει τεράστιες προσπάθειες.

Οι μετακινήσεις στην Ελλάδα πραγματοποιούνται είτε με ιδιωτικά μέσα (π.χ. αυτοκίνητο ιδιωτικής χρήσεως, μηχανάκι, ποδήλατο), είτε με δημόσια μέσα μεταφοράς (π.χ. λεωφορεία, μετρό, ηλεκτρικό σιδηρόδρομο). Η μετακίνηση στο οδικό δίκτυο γίνεται από δεξιά και οι οδηγοί πρέπει να διαθέτουν άδεια οδήγησης και να τηρούν τους κανόνες του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας (ΚΟΚ).

Αεροδρόμια

Το Μάρτιο του 2001 ολοκληρώθηκε και παραδόθηκε στο κοινό ένα από τα μεγαλύτερα και πιο σύγχρονα έργα, όχι μόνο της Ελλάδας αλλά και ολόκληρης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το νέο διεθνές Αεροδρόμιο «Ελευθέριος Βενιζέλος» στην Αττική. Το δεύτερο

μεγαλύτερο αεροδρόμιο της χώρας είναι το Αεροδρόμιο «Μακεδονία» της Θεσσαλονίκης, το οποίο εξυπηρετεί και διεθνείς πτήσεις και αποτελεί βασικό μεταφορικό κόμβο στην ευρύτερη περιοχή των Βαλκανίων. Άλλα μεγάλα αεροδρόμια είναι το αεροδρόμιο «Καζαντζάκης» του Ηρακλείου Κρήτης, το «Ιωάννης Καποδίστριας» της Κέρκυρας και το αεροδρόμιο της νήσου Ρόδου με εξαιρετικά πυκνή κυκλοφορία, κυρίως από charter πτήσεις κατά τη θερινή περίοδο, καθώς οι συγκεκριμένες περιοχές αποτελούν σπουδαίους τουριστικούς προορισμούς.

Για περισσότερες πληροφορίες: www.aia.gr

Λιμάνια

Η Ελλάδα έχει πολλά νησιά, και όπως είναι φυσικό διαθέτει μεγάλο αριθμό από λιμάνια. Για μια κατεξοχήν ναυτική χώρα, όπως είναι η Ελλάδα, τα λιμάνια παίζουν καθοριστικό ρόλο στις μεταφορές και την επικοινωνία μεταξύ της νησιωτικής και ηπειρωτικής χώρας. Το μεγαλύτερο απ' όλα είναι το λιμάνι του Πειραιά από το οποίο πραγματοποιούνται δρομολόγια προς όλα τα ελληνικά νησιά. Στην περιοχή της Αττικής, άλλα λιμάνια από τα οποία γίνονται δρομολόγια επιβατικών πλοίων είναι το λιμάνι της Ραφήνας και το λιμάνι του Λαυρίου. Άλλα σημαντικά λιμάνια στον ελλαδικό χώρο είναι της Θεσσαλονίκης, της Πάτρας, του Ηρακλείου της Κρήτης.

Σιδηροδρομικό Δίκτυο

Ο κύριος φορέας διαχείρισης του σιδηροδρομικού δικτύου στην Ελλάδα είναι ο Οργανισμός Σιδηροδρόμων Ελλάδος (ΟΣΕ), μέσω του οποίου το σιδηροδρομικό δίκτυο της χώρας έχει πλήρως εκσυγχρονιστεί και αναβαθμιστεί, διευκολύνοντας τις μετακινήσεις και μειώνοντας το χρόνο του ταξιδιού. Από τα σοβαρότερα έργα του ΟΣΕ είναι ο Προαστιακός Σιδηρόδρομος, ο οποίος μεταξύ άλλων συνδέει το κέντρο της Αθήνας με το Διεθνές Αεροδρόμιο «Ελευθέριος Βενιζέλος». Επιπλέον, ο ΟΣΕ διαθέτει και διεθνές δίκτυο λεωφορειακών γραμμών, το οποίο συνδέει διάφορες πόλεις της Ελλάδας με την Αλβανία, τη Βουλγαρία και την Τουρκία.

Για περισσότερες πληροφορίες: www.ose.gr

Αυτοκινητόδρομοι

Σημαντικό τμήμα στην υλοποίηση των έργων υποδομής στην Ελλάδα καταλαμβάνουν τα έργα οδοποιίας, με νέους σύγχρονους αυτοκινητόδρομους, οι οποίοι εξασφαλίζουν υψηλές ταχύτητες και ασφάλεια για τους χρήστες τους σε όλη τη χώρα. Τα σημαντικότερα από τα έργα αυτού του τομέα είναι: α) ο οδικός άξονας Πατρών – Αθήνας – Θεσσαλονίκης – Ευζώνων (ΠΑΘΕ), ο οποίος ανήκει στα Διευρωπαϊκά Οδικά Δίκτυα, με υψηλές τεχνικές προδιαγραφές, β) η Εγνατία Οδός, η οποία συμβάλλει στην επικοινωνία της Ελλάδας με τις χώρες της Βαλκανικής χερσονήσου και την υπόλοιπη Ευρώπη, γ) η Αττική Οδός, που ουσιαστικά αποτελεί τον περιφερειακό δακτύλιο της Αττικής, ένα έργο καίριας σημασίας για την κυκλοφοριακή αποφόρτιση όχι μόνο της Αθήνας, αλλά συνολικά του Νομού της Αττικής, καθώς και δ) άλλα σημαντικά έργα, όπως η κατασκευή της Γέφυρας Ρίου – Αντίρριου, ο οδικός Βόρειος Άξονας της Κρήτης κ.α.

Αττικό Μετρό

Η πρώτη φάση του Μετρό της Αθήνας ολοκληρώθηκε και παραδόθηκε στο επιβατικό κοινό τον Ιανουάριο του 2000. Η κατασκευή του αποτέλεσε παράλληλα αφορμή και για την υλοποίηση ενός σπουδαίου αρχαιολογικού έργου, αφού πραγματοποιήθηκε μεγάλη αρχαιολογική ανασκαφή κάτω από το έδαφος της πρωτεύουσας και ήρθαν στο φως περισσότερα από 50.000 αρχαιολογικά ευρήματα. Σε 6 σταθμούς του Μετρό εκτίθενται για πρώτη φορά σε δημόσιο χώρο αρχαία αντικείμενα, προκαλώντας κάθε επιβάτη, Έλληνα ή ξένο, να τα περιεργαστεί.

- ▶ Γραμμές του Μετρό στην Αθήνα: Το δίκτυο του Μετρό συνεχώς επεκτείνεται με νέους σταθμούς, οι οποίοι εξυπηρετούν καθημερινά μεγάλο αριθμό επιβατών, μειώνοντας στο ελάχιστο το χρόνο της μετακίνησης και αποσυμφορίζοντας σημαντι-

κά το κέντρο της Αθήνας από τα ιδιωτικά αυτοκίνητα. Αποτελείται από δύο βασικές γραμμές, οι οποίες ονομάζονται Γραμμή 2 (κόκκινη γραμμή) και Γραμμή 3 (μπλε γραμμή), δεδομένου ότι Γραμμή 1 θεωρείται η γραμμή του ηλεκτρικού σιδηροδρόμου (ΗΣΑΠ), η οποία και λειτουργεί συμπληρωματικά ως προς το δίκτυο του Μετρό.

- ▶ **Σταθμοί Μετεπιβίβασης:** Το σχετικά περιορισμένο δίκτυο γραμμών του Μετρό, σε αναφορά με το μέγεθος και τις μεταφορικές ανάγκες της πόλης, καθιστά επιτακτική την ανάγκη ανάπτυξης «συνδυασμένων μετακινήσεων», μέσω απευθείας σύνδεσης του Μετρό με σταθμούς αστικών λεωφορείων, τραμ και προαστιακού σιδηροδρόμου έως τον τελικό προορισμό των επιβατών. Από τα τέλη Ιουνίου του 2006 ξεκίνησε και η κατασκευή του Μετρό στη Θεσσαλονίκη.

Για περισσότερες πληροφορίες: www.ametro.gr

Προμήθεια-Αγορά εισιτηρίων και καρτών απεριορίστων διαδρομών

Οι επιβάτες που για τις μετακινήσεις τους χρησιμοποιούν μέσα μαζικής μεταφοράς όπως λεωφορεία και τρόλλεϋ (ΕΘΕΛ-ΗΛΠΑΠ), ηλεκτρικό σιδηρόδρομο (ΗΣΑΠ), ΜΕΤΡΟ, ΤΡΑΜ και προαστιακό, είναι απαραίτητο να έχουν έγκυρο εισιτήριο ή κάρτα απεριορίστων διαδρομών. Τα εισιτήρια και οι κάρτες ισχύουν για τα μέσα μεταφοράς και το χρονικό διάστημα που αναγράφονται σε αυτά και το κόστος τους εξαρτάται από το ποια μέσα μεταφοράς καλύπτουν και για πόσο χρονικό διάστημα.

Τα εισιτήρια μπορεί κάποιος να τα προμηθευτεί: **α)** από τα εκδοτήρια ΕΘΕΛ-ΗΛΠΑΠ, **β)** από τους εκδότες εισιτηρίων στους σταθμούς Ηλεκτρικού Σιδηροδρόμου, ΜΕΤΡΟ, ΤΡΑΜ και Προαστιακού, **γ)** από τα αυτόματα μηχανήματα έκδοσης εισιτηρίων που υπάρχουν στους προαναφερόμενους σταθμούς, **δ)** από τα Ελληνικά Ταχυδρομεία και **ε)** από διάφορα άλλα σημεία πώλησης, όπως καταστήματα και περίπτερα.

Η έκδοση καρτών απεριορίστων διαδρομών πραγματοποιείται στα Εκδοτήρια ΕΘΕΛ-ΗΛΠΑΠ, στους Σταθμούς ΜΕΤΡΟ, Ηλεκτρικού Σιδηροδρόμου (ΗΣΑΠ), Προαστιακού και στα εκδοτήρια του ΤΡΑΜ. Για την έκδοση απαιτείται μια φωτογραφία και επίδειξη στοιχείων ταυτότητας ή άδειας παραμονής αν πρόκειται για αλλοδαπό.

Για πληροφορίες σχετικά με τα είδη εισιτηρίων, το κόστος αυτών και τα σημεία πώλησης: www.oasa.gr και στη γραμμή επικοινωνίας 185.

Ελληνικό Εκπαιδευτικό Σύστημα

Το κράτος έχει την υποχρέωση να παρέχει δωρεάν παιδεία στους πολίτες και η εκπαίδευση είναι δικαίωμα όλων και κοινωνικό προνόμιο. Οι θεσμοί που είναι υπεύθυνοι για το σχεδιασμό και την εφαρμογή της δημόσιας πολιτικής στον τομέα της εκπαίδευσης είναι το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων (Διεύθυνση: Ανδρέα Παπανδρέου 37, Μαρούσι, Τηλ: 210 3442000, www.yperth.gr) και το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (Διεύθυνση: Μεσογείων 396, Αγ. Παρασκευή, Τηλ: 210 6016364-8, www.pi-schools.gr).

Η εκπαίδευση στην Ελλάδα χωρίζεται σε 3 βαθμίδες: πρωτοβάθμια (Νηπιαγωγείο και Δημοτικό), δευτεροβάθμια (Γυμνάσιο και Λύκειο) και τριτοβάθμια (Ανώτερες και Ανώτατες Σχολές) και παρέχεται από δημόσια ιδρύματα δωρεάν, αλλά και από ιδιωτικά ιδρύματα στα οποία καταβάλλονται διδάκτρα. Η σχολική ζωή ξεκινά συνήθως από το νηπιαγωγείο στην ηλικία των 4 ετών, αλλά μπορεί να ξεκινήσει και νωρίτερα σε ιδιωτικά ή δημόσια εκπαιδευτικά ιδρύματα που ονομάζονται Βρεφονηπιακοί Παιδικοί Σταθμοί. Κάποιοι από αυτούς διαθέτουν και Νηπιακά Τμήματα που λειτουργούν παράλληλα με τα Νηπιαγωγεία. Από όλες τις εκπαιδευτικές βαθμίδες, η πρωτοβάθμια (Δημοτικό) και η κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (Γυμνάσιο) είναι υποχρεωτικές για όλα τα παιδιά, καλύπτοντας την ηλικία 6-15 ετών.

Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση

Η πρωτοβάθμια εκπαίδευση ξεκινά στην ηλικία περίπου των 4 ετών και περιλαμβάνει τα εξής ιδρύματα:

- ▶ **Νηπιαγωγείο:** Η φοίτηση (ηλικίες 4 – 6 ετών) είναι δύο χρόνια και από αυτά η φοίτηση το δεύτερο χρόνο είναι υποχρεωτική. Σκοπός του νηπιαγωγείου είναι να συμβάλλει στην διαδικασία κοινωνικοποίησης του παιδιού, στην προσαρμογή του στο σχολικό περιβάλλον και στην αποδοχή νέων κοινωνικών κανόνων συμπεριφοράς και ρόλων.
- ▶ **Δημοτικό:** Η φοίτηση στο δημοτικό σχολείο είναι υποχρεωτική και έχει διάρκεια έξι χρόνια (ηλικίες 6 – 12 ετών). Σκοπός του δημοτικού σχολείου είναι η πολύπλευρη πνευματική και σωματική ανάπτυξη των μαθητών και ειδικότερα η διεύρυνση των δημιουργικών τους δραστηριοτήτων, η οικοδόμηση των μηχανισμών που συμβάλλουν στην αφομοίωση της γνώσης για την ευρύτερη σωματική και πνευματική τους καλλιέργεια, η ικανότητα σωστής χρήσης του προφορικού και γραπτού λόγου, καθώς και η σταδιακή εξοικείωσή τους με τις κοινωνικές αξίες.

Ιδιαίτερα σημαντικός θεωρείται ο νέος θεσμός του ολοήμερου σχολείου (νηπιαγωγείου και δημοτικού). Τα σχολεία αυτά λειτουργούν παράλληλα με τα κοινά νηπιαγωγεία και δημοτικά, με τη διαφορά ότι λειτουργούν περισσότερες ώρες, εξυπηρετώντας έτσι σημαντικά τους εργαζόμενους γονείς, και έχουν πιο πλούσιο εκπαιδευτικό πρόγραμμα.

Για περισσότερες πληροφορίες: Διεύθυνση Σπουδών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης (Διεύθυνση: Ανδρέα Παπανδρέου 37, Μαρούσι, Τηλ: 210 3442247-249)

Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση

Η δευτεροβάθμια εκπαίδευση ξεκινά στην ηλικία περίπου των 12 ετών και περιλαμβάνει δύο επίπεδα:

- ▶ **Γυμνάσιο:** Αποτελεί την κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, όπου η φοίτηση είναι υποχρεωτική, ξεκινά αμέσως μετά το δημοτικό σχολείο και διαρκεί τρία χρόνια
- ▶ **Ενιαία Λύκεια και Τεχνικά Επαγγελματικά Εκπαιδευτήρια-ΤΕΕ (εκπαιδευτήρια που παρέχουν εξειδικευμένη τεχνική και επαγγελματική γνώση σε διάφορες ειδικότητες):** Αποτελούν τη μετα-υποχρεωτική δευτεροβάθμια εκπαίδευση, όπου η φοίτηση είναι προαιρετική και διαρκεί τρία χρόνια στο ενιαίο λύκειο και δύο ή τρία χρόνια στα ΤΕΕ, ανάλογα με τους κύκλους σπουδών.

Παράλληλα με τα κοινά σχολεία της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης λειτουργούν επίσης: **α)** ειδικά σχολεία που απευθύνονται σε μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες όπως είναι τα παιδιά με αναπηρία, **β)** μουσικά, εκκλησιαστικά και αθλητικά Γυμνάσια και Λύκεια και **γ)** Νυχτερινά Λύκεια και Τεχνικά Επαγγελματικά Εκπαιδευτήρια.

Στη μετα-υποχρεωτική Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση εντάσσονται και τα Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ), τα οποία προσφέρουν επίσημη αλλά αδιαβάθμητη εκπαίδευση, καθώς δέχονται τόσο αποφοίτους Γυμνασίου όσο και αποφοίτους Λυκείου, ανάλογα με τις επιμέρους ειδικότητες που προσφέρουν.

Για περισσότερες πληροφορίες: Διεύθυνση Σπουδών Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (Διεύθυνση: Ανδρέα Παπανδρέου 37, Μαρούσι, Τηλ: 210 3443273-317)

Τριτοβάθμια Εκπαίδευση

Η τριτοβάθμια εκπαίδευση στην Ελλάδα περιλαμβάνει τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (ΑΕΙ), τα Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (ΤΕΙ), καθώς επίσης και το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (ΕΑΠ), το οποίο προσφέρει εξ' αποστάσεως προπτυχιακή και μεταπτυχιακή εκπαίδευση και επιμόρφωση με την αξιοποίηση κατάλληλου εκπαιδευτικού υλικού και μεθόδων διδασκαλίας. Το ΕΑΠ παρέχει πτυχίο ισότιμο με εκείνο των «παραδοσιακών» Πανεπιστημίων (δηλαδή των ΑΕΙ και ΤΕΙ).

Η εισαγωγή και φοίτηση στα ΑΕΙ και τα ΤΕΙ είναι δωρεάν για όλους τους σπουδαστές, ανεξάρτητα από την κοινωνική τους θέση. Η εισαγωγή στην τριτοβάθμια δημόσια εκπαίδευση γίνεται μέσω πανελλαδικών εξετάσεων, στις οποίες υποβάλλονται οι υποψήφιοι σπουδαστές την τελευταία χρονιά που παρακολουθούν δευτεροβάθμια σχολική εκπαίδευση, δηλαδή στην Γ' Λυκείου.

Σε αντίστοιχες των πανελλαδικών εξετάσεων συμμετέχουν και τα παιδιά των Ελλήνων του εξωτερικού, που ως ομογενείς εισάγονται στα ελληνικά πανεπιστήμια με ίσους όρους. Εξαιρεση στη δωρεάν παιδεία αποτελούν κάποια μεταπτυχιακά τμήματα, η φοίτηση στα οποία απαιτεί την καταβολή διδάκτρων. Στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (ΕΑΠ), από το οποίο προσφέρεται εξ' αποστάσεως τριτοβάθμια εκπαίδευση, η φοίτηση δεν είναι δωρεάν και οι φοιτητές γίνονται αποδεκτοί από την ηλικία των 22 ετών μετά από κλήρωση ή εξετάσεις.

Για περισσότερες πληροφορίες: Διεύθυνση Σπουδών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (Διεύθυνση: Ανδρέα Παπανδρέου 37, Μαρούσι, Τηλ: 210 3442756)

Εκπαίδευση αλλοδαπών στην Ελλάδα και Διαπολι- τισμική Εκπαίδευση

Το σχολείο αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους φορείς για την κοινωνικοποίηση και την ομαλή ενσωμάτωση των αλλοδαπών στην ελληνική κοινωνία. Για το λόγο αυτό, η εκπαίδευση σε όλες τις βαθμίδες είναι ανοιχτή στους αλλοδαπούς ανεξάρτητα από το καθεστώς διαμονής τους στη χώρα. Όπως και οι έλληνες, έτσι και οι αλλοδαποί υπάγονται στην υποχρεωτική σχολική φοίτηση (δημοτικό και γυμνάσιο).

Εξαιτίας της ανάγκης για γνώση και μάθηση στους αλλοδαπούς, το ελληνικό κράτος έχει θεσπίσει μια σειρά νόμων και υπουργικών αποφάσεων, μεταξύ των οποίων είναι και η απόφαση για την πιλοτική ίδρυση και λειτουργία τάξεων υποδοχής και φροντιστηριακών μαθημάτων στα σχολεία, προκειμένου να βοηθήσει παιδιά τα οποία, είτε δε γνωρίζουν καθόλου την ελληνική γλώσσα, είτε την μιλούν ελάχιστα.

Η πολυπολιτισμικότητα που διακρίνει την ελληνική κοινωνία υπαγορεύει την ανάγκη νέων πολιτικών προσέγγισης του συστήματος εκπαίδευσης. Η παρουσία ενός μεγάλου αριθμού αλλοδαπών παιδιών που φοιτούν στα ελληνικά σχολεία, αποτελεί παράγοντα διαμόρφωσης νέων θεσμών διαπολιτισμικής εκπαίδευσης. Σκοπός της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης στην Ελλάδα είναι η οργάνωση και λειτουργία σχολικών μονάδων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (διαπολιτισμικά σχολεία) για παιδιά και νέους με εκπαιδευτικές, κοινωνικές, πολιτιστικές και μορφωτικές

ιδιαιτερότητες. Στα σχολεία διαπολιτισμικής εκπαίδευσης που λειτουργούν στη χώρα, υλοποιούνται τα αντίστοιχα μαθήματα των δημόσιων σχολείων, τα οποία προσαρμόζονται στις ιδιαίτερες ανάγκες των μαθητών τους.

Οι αλλοδαποί μαθητές που έχουν φοιτήσει στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, έχουν πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις που ισχύουν για τους ημεδαπούς. Στις περιπτώσεις αλλοδαπών που βρίσκονται στο εξωτερικό και ενδιαφέρονται να σπουδάσουν στην Ελλάδα, διαφοροποιούνται τόσο τα δικαιολογητικά, όσο και η διαδικασία εισαγωγής στα Ιδρύματα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Βασική προϋπόθεση θεωρείται η κατοχή βεβαίωσης ή πιστοποιητικού γνώσης της ελληνικής γλώσσας.

Τα **διαπολιτισμικά σχολεία** που λειτουργούν σήμερα στο νομό Αττικής είναι τα εξής:

- ▶ **Δημοτικό Σχολείο Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης Αλσούπολης**
Διεύθυνση: Ελευθερίας 18, Ν. Ιωνία, Τηλ: 210 2776459
- ▶ **Δημοτικό Σχολείο Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης Αμφιθέας**
Διεύθυνση: Τύρινθος 3, Αμφιθέα Τηλ: 210 9423118
- ▶ **87ο Δημοτικό Σχολείο Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης Αθηνών**
Διεύθυνση: Ορφέως 58, Βοτανικός, Τηλ: 210 3465125
- ▶ **2ο Διαπολιτισμικό Γυμνάσιο Αχαρνών** Διεύθυνση: Αγ. Διονυσίου και Αιγαίου Πελάγους 136, Αχαρναί, Τηλ: 210 2445416
- ▶ **Γυμνάσιο Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης Ελληνικού**
Διεύθυνση: 31η οδός 8, Ελληνικό, Τηλ: 210 9626606
- ▶ **Γυμνάσιο Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης Βαρυμπόμπης**
Διεύθυνση: Ανεμώνης 2, Βαρυμπόμπη, Τηλ: 210 8169456
- ▶ **2ο Γυμνάσιο Αθηνών**
Διεύθυνση: Σουμερλή και Μάγερ 37, Αθήνα, Τηλ: 210 5243873
- ▶ **Λύκειο Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης Βαρυμπόμπης**
Διεύθυνση: Ανεμώνης 2, Βαρυμπόμπη, Τηλ: 210 8169450
- ▶ **Λύκειο Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης Ελληνικού**
Διεύθυνση: 31η οδό; 8, Τηλ: 210 9626716

Άλλα ιδρύματα που δραστηριοποιούνται στον τομέα της εκπαίδευσης αλλοδαπών και ομογενών είναι:

- ▶ Η Γενική Γραμματεία Απόδημου Ελληνισμού: Υπεύθυνη για το σχεδιασμό, το συντονισμό και την εφαρμογή πολιτικών σχετικά με τους Έλληνες του εξωτερικού και όσους επιθυμούν να επαναπατριστούν (Διεύθυνση: Αχαρνών 417, Αθήνα, Τηλ: 210 3239514, 210 3689514, www.ggae.gr)
- ▶ Το Ινστιτούτο Παιδείας Ομογενών και Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης (ΙΠΟΔΕ): Συμμετέχει στην αντιμετώπιση των προβλημάτων που εγείρονται από την αύξηση της πολιτισμικής ετερότητας του ελληνικού μαθητικού πληθυσμού (Διεύθυνση: Σούτσου 6, Πλατεία Μαβίλη, Τηλ: 210 6421281).

Εκπαίδευση Ενηλίκων – Εκμάθηση Ελληνικής Γλώσσας

Ο αρμόδιος κρατικός φορέας για το σχεδιασμό και την υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων που απευθύνονται σε ενήλικες είναι η Γενική Γραμματεία Εκπαίδευσης Ενηλίκων (Διεύθυνση: Αχαρνών 417, Αθήνα, Τηλ: 210 2330286, www.gsae.edu.gr). Τόσο για τους ημεδαπούς, όσο και τους αλλοδαπούς ενήλικες που δεν έχουν ολοκληρώσει την υποχρεωτική εκπαίδευση, λειτουργούν στη χώρα τα σχολεία δεύτερης ευκαιρίας, τα οποία είναι απογευματινά, με ειδικά διαμορφωμένο ταχύρρυθμο εκπαιδευτικό πρόγραμμα. Ο θεσμός αυτός λειτουργεί στα πλαίσια της καταπολέμησης του κοινωνικού αποκλεισμού των ενηλίκων που δεν έχουν ολοκληρώσει το πρόγραμμα της υποχρεωτικής εκπαίδευσης και δε διαθέτουν τα βασικά τυπικά προσόντα για την επαγγελματική και κοινωνική τους ενσωμάτωση.

Για την εκπαίδευση των ενηλίκων με στόχο την παροχή επιστημονικών, τεχνικών και επαγγελματικών γνώσεων, υλοποιούνται προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης από δημόσια και ιδιωτικά Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ), τα οποία απευθύνονται τόσο στο γηγενή πληθυσμό, όσο και σε αλλοδαπούς που διαμένουν νόμιμα στη χώρα. Χαρακτηριστικά αυτού του είδους είναι τα μαθήματα που παραδίδονται στις τεχνικές σχολές του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ), ο οποίος διαθέτει και Γραφείο Ειδικών Κοινωνικών Ομάδων για την καταπολέμηση του κοινωνικού και εργασιακού αποκλεισμού πληθυσμιακών ομάδων όπως είναι οι μετανάστες, οι πρόσφυγες και οι παλλιννοστούντες (Διεύθυνση Κεντρικής Υπηρεσίας: Εθνικής Αντιστάσεως 8, Άλιμος, Τηλ: 210 9989000, www.oaed.gr - Ειδικό Γραφείο: Πειραιώς 52, Τηλ: 210 5242327).

Προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης αρχικής ή συμπληρωματικής με τη μορφή σεμιναρίων, διεξάγονται και από τον Οργανισμό Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΟΕΕΚ), Διεύθυνση: Λεωφόρος Εθνικής Αντίστασης 41, Ν. Ιωνία, Τηλ: 210 2709092, 210 2709145.

Σε σταθερή βάση υλοποιούνται και προγράμματα εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας από κάποια Πανεπιστήμια της χώρας. Συγκεκριμένα στην Αθήνα, το Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο διαθέτει Διδασκαλείο Νέας Ελληνικής Γλώσσας, το οποίο στεγάζεται στις εγκαταστάσεις της Φιλοσοφικής Σχολής και λειτουργεί υπό την εποπτεία της (Διεύθυνση: Φιλοσοφική 6ος όροφος, γραφείο 626, Πανεπιστημιούπολη, Ιλίσια, Τηλ: 210 7277672-3, www.nglt.info@nglt.uoa.gr).

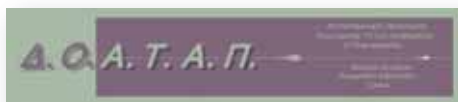
Στη Θεσσαλονίκη, αντίστοιχα μαθήματα ελληνικής γλώσσας διεξάγονται από το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης και συγκεκριμένα από το Σχολείο Νέας Ελληνικής Γλώσσας που λειτουργεί υπό την εποπτεία της Φιλοσοφικής σχολής (Διεύθυνση: Φιλοσοφική ΑΠΘ, Θεσσαλονίκης, Τηλ: 2310 997576, www.smq.edu.gr).

Περιοδικά, και στο πλαίσιο υλοποίησης συγκεκριμένων προγραμμάτων, υλοποιούνται μαθήματα εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας που παρέχουν και πιστοποιητικό επάρκειας από φορείς εποπτευόμενους από το Υπουργείο Παιδείας και το Υπουργείο Πολιτισμού, όπως είναι το Ινστιτούτο Διαρκούς Εκπαίδευσης και Κατάρτισης Ενηλίκων (ΙΔΕΚΕ), που εποπτεύεται από τη Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης και υλοποιεί μαθήματα ελληνικής γλώσσας σε εργαζόμενους μετανάστες (Διεύθυνση: Αχαρνών 426 και Κοκκινάκη 17, Αθήνα, Τηλ: 210 2114152, www.ideke.edu.gr). Επίσης, το Λύκειο Ελληνίδων υλοποιεί μαθήματα ελληνικής γλώσσας για γυναίκες πρόσφυγες, ομογενείς και αλλοδαπές (Διεύθυνση: Λεωφόρος Αλεξάνδρας 4, Αθήνα, Τηλ: 213 1322100).

Μαθήματα ελληνικής γλώσσας για μετανάστες υλοποιούν και διάφορες Μη-κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ), καθώς και διάφοροι Δήμοι όπου διαμένει μεγάλος αριθμός μεταναστών. Χαρακτηριστικά είναι τα μαθήματα ελληνικής γλώσσας που διοργανώνει ο Δήμος Αθηναίων. Το πρόγραμμα εκμάθησης ελληνικής γλώσσας για μετανάστριες «Η μαμά μαθαίνει ελληνικά» λειτουργούσε στην Αθήνα μέχρι το 2009. Άλλοι Δήμοι που έχουν υλοποιήσει μαθήματα ελληνικής γλώσσας για μετανάστες είναι οι Δήμοι Κρωπίας, Λαυρίου, Αιγάλεω και Ηρακλείου Κρήτης.

Τέλος, αξίζει να γίνει αναφορά στην διοργάνωση δωρεάν μαθημάτων ελληνικής γλώσσας σε εργαζόμενους μετανάστες και πρόσφυγες από το Κυριακάτικο Σχολείο Μεταναστών, μια κοινή πρωτοβουλία μεταναστών και Ελλήνων που εδρεύει στον Κολωνό Αττικής και έχει έντονη αντιρατσιστική παρουσία (Διεύθυνση: Άργους 145, Κολωνός, Τηλ: 210 5130373, 210 8842151, www.ksm.gr).

Αναγνώριση Τίτλων Σπουδών της Αλλοδαπής

Ο Διεπιστημονικός Οργανισμός Αναγνώρισης Τίτλων Ακαδημαϊκών & Πληροφόρησης (ΔΟΑΤΑΠ) αποτελεί τον αρμόδιο Οργανισμό στην Ελλάδα για την αναγνώριση των τίτλων σπουδών της αλλοδαπής Πανεπιστημιακής και Τεχνολογικής κατεύθυνσης, αλλά και για την παροχή πληροφόρησης σχετικά με σπουδές Ανώτατης Εκπαίδευσης, τόσο στην Ελλάδα, όσο και το εξωτερικό.

Τα κεντρικά παραρτήματα του ΔΟΑΤΑΠ βρίσκονται στην Αθήνα (Διεύθυνση: Αγ. Κωνσταντίνου 41, Τηλ: 210 5281000, www.doatar.gr) και στη Θεσσαλονίκη (Διεύθυνση: Διοικητήριο – Υπουργείο Μακεδονίας Θράκης, Τηλ: 2310 379371).

Εργασία

Ανεύρεση Εργασίας

Οι αλλοδαποί που καταφτάνουν στην Ελλάδα και επιθυμούν να δουλέψουν νόμιμα στη χώρα, είτε πρόκειται για εξαρτημένη εργασία, είτε για άσκηση ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας, υποχρεούνται να ακολουθήσουν συγκεκριμένες διαδικασίες που ορίζει η μεταναστευτική νομοθεσία. Όσοι δεν ολοκληρώνουν τις προβλεπόμενες διαδικασίες εγκατάστασης και εργασίας στην Ελλάδα, εξακολουθούν να έχουν πρόσβαση στην αγορά εργασίας υπό δυσμενείς όμως όρους, αφού το εισόδημα, οι ώρες και οι συνθήκες εργασίας καθορίζονται σε επίπεδο προσωπικής συνεννόησης από τον εκάστοτε εργοδότη και στερούνται κοινωνικής ασφάλισης (μη νόμιμη εργασία).

Η πλειοψηφία των μεταναστών βρίσκει δουλειά με τη βοήθεια κάποιου συγγενή ή φίλου, που ήδη ζει και εργάζεται στην Ελλάδα. Αυτός ο τρόπος εύρεσης εργασίας είναι ο πιο διαδεδομένος, ιδιαίτερα για όσους απασχολούνται σε επαγγέλματα καθαρισμού και υπηρεσιών προσωπικής φροντίδας. Ο δεύτερος πιο διαδεδομένος τρόπος εύρεσης εργασίας είναι εκείνος της απευθείας επαφής με τον εργοδότη και συνηθίζεται σε επαγγέλματα που σχετίζονται με κατασκευαστικά έργα (π.χ. οικοδομή). Τα μέσα μαζικής ενημέρωσης αποτελούν φορέα εύρεσης εργασίας για ελάχιστους μετανάστες. Τέλος, η ανεύρεση εργασίας μέσω κάποιου γραφείου ή

πρακτορείου στην Ελλάδα αποτελεί μέσο εύρεσης εργασίας κυρίως σε μετανάστριες, απασχολούμενες στην παροχή υπηρεσιών φροντίδας και καθαρισμού.

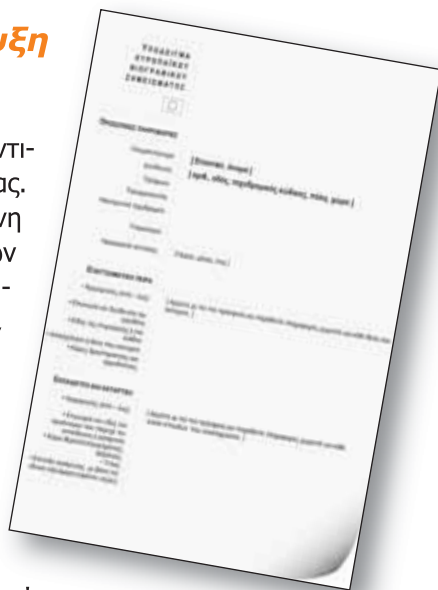
Όσοι από τους μετανάστες έχουν πραγματοποιήσει σπουδές σε κάποιο αντικείμενο, έχουν ίσως ευκολότερη πρόσβαση στην ελληνική αγορά εργασίας από τους υπόλοιπους αλλοδαπούς. Ωστόσο, η πρόσβαση στην αγορά εργασίας είναι δυσκολότερη από εκείνη των Ελλήνων πολιτών, αφού η αναγνώριση των τίτλων σπουδών που αποκτήθηκαν σε εκπαιδευτικά ιδρύματα της αλλοδαπής αποτελεί συχνά μια διαδικασία πολύπλοκη και χρονοβόρα. Πάντως, η πλήρης εργασιακή εξίσωση των Ελλήνων και των υπηκόων τρίτων χωρών είναι ένας από τους στόχους του προγράμματος για την κοινωνική ένταξη των αλλοδαπών.

Η απασχόληση των ανδρών μεταναστών συγκεντρώνεται κυρίως σε τομείς όπως: α) η παραγωγή προϊόντων γεωργίας, κτηνοτροφίας, αλιείας και δασοκομίας, β) ο κλάδος των κατασκευών - τεχνικών έργων και της βιομηχανίας και γ) το εμπόριο και τα τουριστικά επαγγέλματα (σερβιτόροι, σεφ, βοηθοί μάγειρα, οδηγοί, κλπ). Επίσης, πολλοί εργάζονται ως χειριστές μηχανημάτων και ως τεχνικοί σε συνεργεία οχημάτων, ενώ αρκετοί ασχολούνται και με την εισαγωγή ανταλλακτικών εξαρτημάτων μηχανημάτων και αυτοκινήτων.

Οι γυναίκες μετανάστριες, απασχολούνται συνήθως σε επαγγέλματα καθαριότητας σπιτιών και κτιρίων, φροντίδας ηλικιωμένων ή ως εσωτερικές οικιακές βοηθοί και ως αποκλειστικές νοσοκόμες. Επίσης, απασχολούνται στον τομέα του εμπορίου (κυρίως σε υπαίθριες αγορές) και σε διάφορα τουριστικά επαγγέλματα (ξενοδοχεία και εστιατόρια). Τέλος, αρκετές από τις μετανάστριες απασχολούνται ως εργάτριες στην παραγωγή, επεξεργασία και μεταποίηση αγαθών.

Σύνταξη Βιογραφικού και συνέντευξη για Πρόσληψη

Το βιογραφικό σημείωμα αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα εργαλεία στη διαδικασία αναζήτησης εργασίας. Πρόκειται για μια συνοπτική αλλά εμπειριστατωμένη παρουσίαση των γνώσεων, εμπειριών και ικανοτήτων ενός υποψήφιου για απασχόληση. Στόχος του βιογραφικού είναι να τραβήξει την προσοχή του εργοδότη, να του δημιουργήσει μια θετική εικόνα και να τον βοηθήσει στη διαδικασία επιλογής του προσωπικού του. Στην περίπτωση που ένας εργοδότης εκδηλώσει ενδιαφέρον για έναν υποψήφιο προς εργασία, θα τον καλέσει για προσωπική συνέντευξη.

Συνήθως οι μεγάλες εταιρίες του ιδιωτικού τομέα πραγματοποιούν προσλήψεις βάσει βιογραφικού σημειώματος. Στο δημόσιο τομέα αντίθετα, οι προσλήψεις γίνονται με διεξαγωγή δημόσιων διαγωνισμών και εξετάσεων. Πάντως, οι περισσότεροι τομείς εργασίας στην Ελλάδα που αφορούν τους μετανάστες, δεν προϋποθέτουν σύνταξη βιογραφικού. Αντιθέτως, αρκεί προσωπική συνέντευξη του υποψήφιου εργαζόμενου ή και απλή σύσταση για την καταλληλότητά του από κάποιο έμπιστο στον εργοδότη πρόσωπο.

Εργασιακά Δικαιώματα και Υποχρεώσεις

Σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία, θεωρείται αδίκημα η εργασία ενός αλλοδαπού δίχως νόμιμη άδεια διαμονής και εργασίας. Σε αυτή την περίπτωση οι νόμοι του κράτους προβλέπουν κυρώσεις, τόσο για τον ίδιο τον αλλοδαπό, όσο και για τον εργοδότη του.

Οι αλλοδαποί που διαμένουν και εργάζονται νόμιμα στην Ελλάδα έχουν τα ίδια εργασιακά δικαιώματα με τους Έλληνες πολίτες, ανάλογα με το είδος της απασχόλησής τους και τον ασφαλιστικό φορέα στον οποίο υπάγονται. Ειδικότερα:

- ▶ Οι αλλοδαποί, νόμιμα διαμένοντες στη χώρα, έχουν το δικαίωμα ασφάλισης στους οικείους ασφαλιστικούς οργανισμούς και απολαμβάνουν τα ίδια ασφαλιστικά δικαιώματα με τους Έλληνες εργαζόμενους.
- ▶ Μπορούν να λαμβάνουν διάφορα είδη αδειών, όπως είναι η ετήσια άδεια διακοπών, η αναρρωτική άδεια, η άδεια μητρότητας κ.α.

- ▶ Στην περίπτωση απόλυσής τους και εφόσον είναι μισθωτοί έχουν το δικαίωμα να λαμβάνουν το επίδομα ανεργίας από τον Οργανισμό Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (σύμφωνα με τις καθορισμένες προϋποθέσεις π.χ. συμπλήρωση απαιτούμενων ημερών εργασίας), όπως και να εγγράφονται στη λίστα των ανέργων.
- ▶ Κατά τη διάρκεια ισχύος της άδειας διαμονής, οι μετανάστες για εργασία μπορούν να συνάπτουν σύμβαση απασχόλησης με άλλον εργοδότη, με την προϋπόθεση ότι δεν αλλάζει τόσο ο ασφαλιστικός τους φορέας, όσο και η ειδικότητα για την οποία πήραν την άδεια διαμονής. Στην προκειμένη περίπτωση οφείλουν να ενημερώσουν την αρμόδια Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Περιφέρειας, εντός 30 ημερών από την υπογραφή της νέας σύμβασης. Επίσης, τους παρέχεται το δικαίωμα να εργαστούν σε άλλο νομό της Ελλάδας, με την υποχρέωση ότι θα πρέπει να δηλωθεί στο νέο Δήμο ή κοινότητα η αλλαγή της διεύθυνσης, ο εργοδότης και το είδος της εργασίας.
- ▶ Στις περιπτώσεις υπηκόων τρίτων χωρών που έχουν άδεια εργασίας για ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα, μπορούν να μεταβάλλουν το σκοπό της παραμονής τους στη χώρα, με το πέρας των δύο χρόνων από την αρχική άδεια διαμονής. Η αλλαγή του σκοπού της άδειας διαμονής και του νομού επαγγελματικής έδρας μπορεί να γίνει μόνο κατά τη φάση ανανέωσής της.
- ▶ Οι αλλοδαποί που εισέρχονται στη χώρα για λόγους εργασίας μπορούν να αναζητήσουν ευκαιρίες απασχόλησης στον Οργανισμό Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ) και ειδικότερα να συμμετέχουν σε προγράμματα: α) Επιδοτούμενης Απασχόλησης απόμων που προέρχονται από ευπαθείς κοινωνικές ομάδες και β) Επιχορήγησης Νέων Ελεύθερων Επαγγελματιών για τη δημιουργία επιχείρησης. Βασική προϋπόθεση συμμετοχής των αλλοδαπών στα αναφερόμενα προγράμματα είναι η παρακολούθηση προγράμματος: α) κατάρτισης από πιστοποιημένο Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης, β) εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας, με κατοχή πιστοποιητικού επάρκειας ελληνομάθειας, από το Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας, και γ) παροχής συνοδευτικών υπηρεσιών.
- ▶ Σημειώνεται ότι η εργατική νομοθεσία προστατεύει την εργασιακή σχέση ως πραγματική κατάσταση, ανεξάρτητα από τη νομιμότητά της. Πρακτικά αυτό σημαίνει ότι οι αλλοδαποί που δεν εργάζονται σε καθεστώς νόμιμης εργασίας έχουν δικαίωμα προσφυγής στα ελληνικά δικαστήρια για να αξιώσουν χρωστούμενους δεδουλευμένους μισθούς, και μάλιστα έχουν τη δυνατότητα να παρασταθούν ενώπιον των δικαστηρίων αυτοπροσώπως, χωρίς δικηγόρο.

Εργασιακά Δικαιώματα Εγκύου – Μητέρας

Με βάση την ισχύουσα νομοθεσία, οι γυναίκες έχουν το δικαίωμα να προσληφθούν σε εργασία στο διάστημα της εγκυμοσύνης τους. Ο εργοδότης δεν μπορεί να αρνηθεί την πρόσληψη απλά και μόνο λόγω της εγκυμοσύνης. Επίσης, ο εργοδότης δεν έχει το δικαίωμα να απολύσει μια γυναίκα κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης της και για έναν χρόνο μετά τον τοκετό, εκτός αν υπάρχει σπουδαίος λόγος που δεν σχετίζεται με μειωμένη απόδοση της γυναίκας λόγω της βιολογικής κατάστασης.

Οι εργαζόμενες που είναι έγκυοι μπορούν να λάβουν άδεια μητρότητας ή ισόχρονη με μειωμένο ωράριο άδεια ή κανονική άδεια χωρίς περικοπή αποδοχών και μάλιστα μπορούν να ζητήσουν το σχετικό επίδομα μητρότητας από τον ασφαλιστικό φορέα ΙΚΑ –ΕΤΑΜ.

Η άδεια τοκετού και λοχείας συνολικά, αποκαλείται άδεια μητρότητας και διαρκεί 17 εβδομάδες (119 μέρες). Συνολικά, η έγκυος δεν έχει καμία μείωση του εισοδήματός της για τις ημέρες που απουσίαζε με άδεια μητρότητας.

Μετά τη λήξη της άδειας τοκετού και λοχείας, υπάρχει δυνατότητα χορήγησης ειδικής παροχής προστασίας μητρότητας διάρκειας έξι μηνών. Το ποσό της παροχής είναι από 340 έως 680 ευρώ ανάλογα με το ωράριο εργασίας που είχε η εργαζόμενη μητέρα. Δικαιούχοι της ειδικής προστασίας μητρότητας είναι οι γυναίκες, ημεδαπές ή αλλοδαπές, που απασχολούνται με σχέση νόμιμης εξαρτημένης εργασίας και παράλληλα είναι ασφαλισμένες στο ΙΚΑ – ΕΤΑΜ και έχουν κάνει χρήση της άδειας κυοφορίας – λοχείας ή άλλου περιεχομένου άδειας μητρότητας (πχ. μειωμένο ωράριο). Διευκρινίζεται ότι η συγκεκριμένη ειδική προστασία παρέχεται από τον ΟΑΕΔ και αφορά μόνο γυναίκες εργαζόμενες, υπό την έννοια ότι ο πατέρας και σύζυγος δεν μπορεί να είναι δικαιούχος του επιδόματος σε περίπτωση που δεν κάνει χρήση του η μητέρα.

Μετά την επιστροφή στην εργασία η εργαζόμενη – μητέρα δικαιούται να επανέλθει στην ίδια ή παρόμοια θέση εργασίας και δίχως μείωση του μισθού της.

Η εργαζόμενη με παιδιά έως 16 ετών που παρακολουθούν μαθήματα βασικής ή μέσης εκπαίδευσης, μπορεί να απουσιάζει ορισμένες ώρες ή ολόκληρη την ημέρα από την

εργασία της για να επισκεφτεί το σχολείο των παιδιών. Η άδεια είναι με αποδοχές και φτάνει συνολικά έως τέσσερις ημέρες το χρόνο.

Επιπλέον, στην περίπτωση ασθένειας εξαρτώμενων μελών της οικογένειας, όπως παιδιά έως 16 ετών ή οποιοδήποτε μέλος της οικογένειας που πάσχει από βαρεία ασθένεια ή αναπηρία και δεν μπορεί να αυτοεξυπηρετηθεί, η εργαζόμενη μητέρα δικαιούται άδεια άνευ αποδοχών μέχρι 6 εργάσιμες ημέρες κάθε χρόνο.

Αριθμός Φορολογικού Μητρώου (ΑΦΜ)

Σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία, κάθε άτομο που αποκτά εισόδημα στη χώρα, ανεξάρτητα από την ιθαγένεια ή την υπηκοότητά του, πρέπει να φορολογείται. Συνεπώς, και οι μετανάστες που διαμένουν και εργάζονται νόμιμα στην Ελλάδα οφείλουν, όπως και οι ημεδαποί, να δηλώνουν τα εισοδήματά τους και να φορολογούνται. Απαραίτητη προϋπόθεση της δήλωσης του εισοδήματος και της φορολόγησης αυτού, είναι η απόκτηση Αριθμού Φορολογικού Μητρώου (ΑΦΜ), ο οποίος είναι ένας και μοναδικός για κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που τον κατέχει.

Η απόκτηση ΑΦΜ είναι απαραίτητη για κάθε αλλοδαπό, ο οποίος:

- ▶ Αποκτά εισόδημα στην Ελλάδα και έχει την υποχρέωση να υποβάλει δήλωση φορολογίας εισοδήματος
- ▶ Αποκτά περιουσιακά στοιχεία, τα οποία έχουν τεκμήριο, όπως π.χ. αυτοκίνητο
- ▶ Ζητά να του χορηγηθεί αποδεικτικό φορολογικής ενημερότητας ή οποιοδήποτε άλλο έγγραφο, που χορηγείται από την Εφορία
- ▶ Πρέπει να υποβάλλει δήλωση κεφαλαίου, εξαιτίας απόκτησης περιουσιακών στοιχείων
- ▶ Είναι μέλος ή εταίρος σε κάποια εταιρεία, επιχείρηση κ.λ.π.

Ο ΑΦΜ δίνεται από την Εφορία της περιοχής κατοικίας του ενδιαφερόμενου, με την προσκόμιση των απαραίτητων δικαιολογητικών, όπως φωτοτυπία διαβατηρίου, άδεια διαμονής κ.λ.π.

Ο ΑΦΜ που δίνεται σε φυσικό πρόσωπο, μπορεί να χορηγηθεί:

- ▶ σε μετανάστη με άδεια διαμονής για εξαρτημένη εργασία, από την Εφορία της περιοχής του τόπου κατοικίας του
- ▶ σε μετανάστη που ενδιαφέρεται να ασκήσει ελεύθερο επάγγελμα ή να λειτουργήσει ατομική επιχείρηση, από την Εφορία της περιοχής που βρίσκεται η έδρα του επαγγέλματός του ή της ατομικής του επιχείρησης

Αποδεικτικό Φορολογικής Ενημερότητας (ΑΦΕ)

Για την πραγματοποίηση συναλλαγών τόσο με τους δημόσιους, όσο και με τους ιδιωτικούς φορείς της χώρας, ζητείται πολλές φορές Αποδεικτικό Φορολογικής Ενημερότητας (ΑΦΕ), το οποίο χρησιμοποιείται περισσότερο ως εργαλείο ελέγχου περιπτώσεων φορολογικής ασυνέπειας π.χ. φοροδιαφυγή απέναντι στο κράτος. Ενδεικτικά, αναφέρουμε ότι το ΑΦΕ ζητείται για σύναψη και ανανέωση συμβάσεων δανείων από αναγνωρισμένες στην Ελλάδα Τράπεζες, για τη μεταβίβαση ακινήτων, για τη μεταφορά συναλλάγματος κ.α.

Υποβολή Φορολογικής Δήλωσης

Όπως έχει ήδη αναφερθεί, ο αλλοδαπός ο οποίος αποκτά εισόδημα στην Ελλάδα υποχρεούται να υποβάλλει δήλωση φορολογίας εισοδήματος, ανεξάρτητα από το αν το εισόδημά του υπάγεται ή όχι σε φορολόγηση. Η φορολογική δήλωση υποβάλλεται στην αρμόδια Εφορία της περιοχής κατοικίας του φορολογούμενου. Όλα τα δικαιολογητικά που συνυποβάλλονται θα πρέπει να είναι διατυπωμένα στην ελληνική γλώσσα, δηλαδή θα πρέπει να είναι επίσημα μεταφρασμένα στα ελληνικά, είτε από τη μεταφραστική υπηρεσία του Υπουργείου Εξωτερικών, είτε από εξουσιοδοτημένο δικηγόρο.

Κοινωνική Ασφάλιση

Η κοινωνική ασφάλιση στην Ελλάδα είναι υποχρεωτική για κάθε εργαζόμενο και ξεκινά από την πρώτη μέρα εργασίας του. Ανάλογα με το είδος εργασίας του κάθε αλλοδαπού, που διαμένει και απασχολείται νόμιμα στη χώρα, ασφαλιζεται υποχρεωτικά στον αντίστοιχο φορέα κύριας ασφάλισης και έχει ίση πρόσβαση στις παροχές του ασφαλιστικού φορέα που υπάγεται.

Φορείς Κύριας Ασφάλισης

Α) Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΙΚΑ): Αποτελεί τον γενικό φορέα κύριας ασφάλισης των μισθωτών και ασφαλίζει τις εξής κατηγορίες εργαζομένων:

- ▶ Όσους παρέχουν εξαρτημένη εργασία έναντι αμοιβής σε τρίτους (εργοδότες)
- ▶ Όσους παρέχουν προσωπική εργασία με σύμβαση εκμίσθωσης έργου
- ▶ Αλλοδαπούς εργαζομένους
- ▶ Τα μέλη της οικογένειας των ασφαλισμένων

Η ασφάλιση στο ΙΚΑ προσφέρει ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη, επιδόματα (ασθενείας ατυχήματος, μητρότητας, αναπηρίας κ.α.), σύνταξη και άλλες παροχές. Βασική προϋπόθεση για την πρόσβαση στις προαναφερόμενες παροχές του ΙΚΑ είναι η κατοχή του Βιβλιαρίου Υγείας, το οποίο είναι είτε ατομικό, είτε οικογενειακό (συμπεριλαμβάνονται και τα προστατευόμενα μέλη της οικογένειας).

Η έκδοση του Ατομικού Βιβλιαρίου Υγείας πραγματοποιείται από το Υποκατάστημα ΙΚΑ της περιοχής κατοικίας του ασφαλισμένου και απαιτείται ο ασφαλισμένος να έχει πραγματοποιήσει τουλάχιστον 50 μέρες ασφάλισης στο ΙΚΑ, εντός του προηγούμενου χρόνου ή των τελευταίων 15 μηνών. Ειδικά για όσους απασχολούνται κατ' οίκον του εργοδότη (όπως οι οικιακοί βοηθοί) και ασφαλιζονται με αποδοχές μικρότερες από εκείνες του ανειδίκευτου εργάτη, ισχύει το ελάχιστο όριο των 80 ημερών εργασίας.

Κάθε πρόσωπο που αναλαμβάνει για πρώτη φορά εργασία η οποία υπάγεται στην ασφάλιση του ΙΚΑ, υποχρεούται να εγγραφεί στο Μητρώο Ασφαλισμένων του ΙΚΑ για να του δοθεί ένας μοναδικός Αριθμός Μητρώου Ασφαλισμένου και να έχει πρόσβαση στις παροχές του ΙΚΑ, αλλά και να παρακολουθείται η ασφαλιστική του ιστορία. Για την εγγραφή του αλλοδαπού εργαζομένου στο Μητρώο του ΙΚΑ, απευθύνεται ο ίδιος στο Υποκατάστημα ή Παράρτημα ΙΚΑ της περιοχής κατοικίας του και καταθέτει στην υπηρεσία, πέρα από την αίτηση, το διαβατήριό, την άδεια διαμονής, τη βεβαίωση από τον εργοδότη, το ΑΦΜ και ένα έγγραφο, όπου διαπιστώνεται η διεύθυνση κατοικίας του.

Οι ασφαλισμένοι, προκειμένου να εξασφαλίσουν την ορθή και ομαλή ασφάλισή τους στο ΙΚΑ, οφείλουν να μεριμνούν για τα ακόλουθα:

- ▶ Να γνωστοποιούν άμεσα, την οποιαδήποτε μεταβολή στα στοιχεία της απογραφής τους, στο αρμόδιο Υποκατάστημα ή Παράρτημα ΙΚΑ της περιοχής τους
- ▶ Να παραδίδουν στον εργοδότη το αντίγραφο της βεβαίωσης απογραφής και να του γνωστοποιούν τα πλήρη στοιχεία ασφάλισής τους, αμέσως μετά την πρόσληψή τους και πριν αρχίσουν να εργάζονται
- ▶ Να ελέγχουν το «Απόσπασμα Ατομικού Λογαριασμού» για την ορθότητα της ασφάλισής τους, δηλαδή εάν ο εργοδότης καταβάλλει εισφορές για όλους τους μισθούς που δίνει, για την ειδικότητα της απασχόλησης, για όλες τις μέρες εργασίας, για τις υπερωρίες, τις αμοιβές αργιών, τα δώρα, το επίδομα αδειας κ.α.
- ▶ Να γνωστοποιούν γραπτά στο ΙΚΑ, εντός 12 μηνών από την αποχώρησή τους ή την απόλυσή τους από την εργασία τους, τις ημέρες εργασίας που πραγματοποιήσαν και για τις οποίες δεν ασφαλίστηκαν καθώς και κάθε διαφορά των πραγματικών στοιχείων απασχόλησης από τα στοιχεία που δηλώθηκαν από τον εργοδότη

Β) Οργανισμός Ασφάλισης Ελευθέρων Επαγγελματιών (ΟΑΕΕ): Οι μετανάστες που διαμένουν νόμιμα στην Ελλάδα και έχουν άδεια εργασίας για άσκηση ελεύθερου επαγγέλματος ή ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας ασφαλιζονται στον ΟΑΕΕ.

Τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για την εγγραφή στον αντίστοιχο φορέα ασφάλισης, ανάλογα με το είδος του επαγγέλματος ή της δραστηριότητας που ασκείται, είναι η άδεια διαμονής και εργασίας, το διαβατήριο και ένα έγγραφο όπου φαίνεται η διεύθυνση κατοικίας του ασφαλισμένου. Ο ΟΑΕΕ εξασφαλίζει την ασφαλιστική κάλυψη των ελεύθερων επαγγελματιών σε περίπτωση γήρατος, αναπηρίας, θανάτου, ατυχήματος, ασθένειας και μητρότητας, καθώς και τα προστατευόμενα μέλη του ασφαλισμένου σε περίπτωση ασθένειας ή θανάτου του.

Γ) Οργανισμός Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΟΓΑ): Αποτελεί τον κύριο φορέα ασφάλισης όσων αλλοδαπών απασχολούνται ως αγρεργάτες στην αγροτική οικονομία και αυτό αποτελεί το βασικό βιοποριστικό τους επάγγελμα.

Για την εγγραφή στα Μητρώα Ασφαλισμένων του ΟΓΑ, ο αλλοδαπός αγρεργάτης απευθύνεται στον Ανταποκριτή του ΟΓΑ του τόπου κατοικίας του και υποβάλλει τα απαραίτητα δικαιολογητικά: την άδεια παραμονής και μια υπεύθυνη δήλωση του εργοδότη του άμεσα ενδιαφερόμενου, από την οποία φαίνεται ότι έχει εργαστεί το λιγότερο 150 ημέρες τον προηγούμενο χρόνο. Ο ΟΓΑ παρέχει στους ασφαλισμένους του ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη, σύνταξη και άλλες παροχές, οι οποίες αφορούν και τα προστατευόμενα μέλη του κύριου ασφαλισμένου, με την προϋπόθεση ότι δεν καλύπτονται από άλλον ασφαλιστικό φορέα και μένουν νόμιμα στη χώρα. Για την έκδοση του Βιβλιαρίου Υγείας, ο ασφαλισμένος απευθύνεται στον Ανταποκριτή του ΟΓΑ του τόπου κατοικίας του.

Πρόσβαση σε Υπηρεσίες Υγείας – Πρόνοιας

Οι μετανάστες που ζουν νόμιμα στη χώρα και έχουν ασφαλιστική κάλυψη, έχουν τα ίδια δικαιώματα με τους Έλληνες πολίτες σε ότι αφορά την πρόσβασή τους σε υπηρεσίες υγείας-πρόνοιας. Όπως ισχύει για τους Έλληνες, έτσι και για τους αλλοδαπούς που ζουν και εργάζονται νόμιμα στη χώρα, το είδος των υπηρεσιών υγείας-πρόνοιας που τους προσφέρονται, αλλά και οι προϋποθέσεις παροχής αυτών των υπηρεσιών, εξαρτώνται από το φορέα κοινωνικής ασφάλισης στον οποίο υπάγονται.

Ακόμα και για εκείνους που δε διαθέτουν νομιμοποιητικά έγγραφα παραμονής, ανεξάρτητα από το καθεστώς παραμονής στη χώρα, την ύπαρξη ασφάλισης ή όχι και το αν υπάρχει ή όχι επείγουσα και έκτακτη ανάγκη, προβλέπεται δωρεάν παροχή ιατρικών υπηρεσιών στα εξωτερικά ιατρεία των δημόσιων νοσοκομείων. Μάλιστα οι ανασφάλιστοι αλλοδαποί χωρίς άδεια διαμονής κρίνονται πάντα ως επείγοντα περιστατικά και ιδιαίτερα εφόσον πρόκειται για άτομα που ανήκουν σε ευπαθείς κοινωνικές ομάδες αλλοδαπών, όπως είναι τα ανήλικα παιδιά, τα άτομα με αναπηρία, οι ασθενείς του HIV/AIDS ή άλλων λοιμωδών νοσημάτων.

Πιο συγκεκριμένα, στην Ελλάδα παρέχεται δωρεάν ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη, ανεξάρτητα από την ύπαρξη νομιμοποιητικών εγγράφων, στις εξής περιπτώσεις αλλοδαπών:

- ▶ σε όλα τα ανήλικα παιδιά, ανεξάρτητα από το αν πρόκειται για επείγον περιστατικό και ανεξάρτητα από το αν διαθέτουν νομιμοποιητικά έγγραφα παραμονής
- ▶ σε όσα άτομα χρήζουν ιδιαίτερης προστασίας και φροντίδας, όπως είναι τα θύματα εμπορίας ανθρώπων και τα θύματα νάρκης

- ▶ σε άτομα που έχουν μολυνθεί από τον ιό HIV/AIDS ή άλλα λοιμώδη νοσήματα, εφόσον στη χώρα προέλευσής τους δεν μπορεί να τους χορηγηθεί η αγωγή που χρειάζονται
- ▶ σε όσους έχουν αναγνωριστεί ως πολιτικοί πρόσφυγες
- ▶ σε όσους έχουν υποβάλλει αίτηση για αναγνώριση της προσφυγικής ιδιότητας και η αίτησή τους βρίσκεται σε στάδιο εξέτασης
- ▶ σε όσους έχει απορριφθεί η αίτηση χορήγησης ασύλου, αλλά τους έχει χορηγηθεί άδεια παραμονής για ανθρωπιστικούς λόγους

Αυτό που θα πρέπει να επισημανθεί σε σχέση με την δωρεάν περίθαλψη αλλοδαπών που δεν έχουν νομιμοποιητικά έγγραφα, είναι ότι τα νοσοκομεία δεν υποχρεούνται πλέον - όπως γινόταν στο παρελθόν - όταν υπάρχει έκτακτη και επείγουσα ανάγκη να ενημερώνουν τις αστυνομικές αρχές για την προσέλευση μη νόμιμων μεταναστών στα επείγοντα περιστατικά.

Κρατικές Υπηρεσίες Υγείας

Υπηρεσίες ιατροφαρμακευτικής και νοσοκομειακής περίθαλψης παρέχονται από τα κρατικά νοσοκομεία και τα Κέντρα του Εθνικού Συστήματος Υγείας (ΕΣΥ). Για τη δωρεάν πρόσβαση στις υπηρεσίες υγείας, απαιτείται η προσκόμιση του Βιβλιαρίου Υγείας

το οποίο προμηθεύεται ο ασφαλισμένος από τον αντίστοιχο ασφαλιστικό του φορέα. Οι φορείς που παρέχουν άμεσα υπηρεσίες υγείας μπορεί να είναι:

- ▶ Τα Κέντρα Υγείας στις αγροτικές περιοχές της χώρας και τα εξωτερικά ιατρεία των νοσοκομείων του ΕΣΥ
- ▶ Οι πολυκλινικές του ΙΚΑ, για όσους είναι ασφαλισμένοι σε αυτόν τον φορέα
- ▶ Γιατροί ή διαγνωστικά κέντρα που είναι συμβεβλημένα με το ασφαλιστικό ταμείο των ασφαλισμένων

Σε περιπτώσεις εκτάκτου ανάγκης και καλώντας το νούμερο 166 του Εθνικού Κέντρου Άμεσης Βοήθειας, ασθενοφόρο παραλαμβάνει τον ασθενή και τον μεταφέρει σε κάποιο από τα εφημερεύοντα δημόσια νοσοκομεία.

Κρατικές Υπηρεσίες Πρόνοιας

Οι υπηρεσίες κοινωνικής αρωγής και προστασίας παρέχονται είτε από φορείς εθνικής ή περιφερειακής εμβέλειας, είτε από τους Δήμους του τόπου κατοικίας. Οι υπήκοοι τρίτων χωρών που μένουν νόμιμα στη χώρα, έχουν ίση πρόσβαση, όπως και οι Έλληνες πολίτες, σε διάφορες υπηρεσίες πρόνοιας που παρέχονται από κρατικούς φορείς. Μερικές από τις βασικότερες υπηρεσίες που παρέχονται από τις Διευθύνσεις Κοινωνικής Προστασίας της χώρας είναι οι εξής:

- ▶ χορήγηση επιδόματος οικονομικής ενίσχυσης απροστάτευτων παιδιών
- ▶ χορήγηση επιδόματος μητρότητας, το οποίο δικαιούνται γυναίκες που είτε είναι ανασφάλιστες, είτε δεν τους το καλύπτει ο ασφαλιστικός τους φορέας
- ▶ χορήγηση στεγαστικού επιδόματος
- ▶ πρόσβαση σε κρατικούς παιδικούς σταθμούς, κέντρα παιδικής μέριμνας και άλλες υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας
- ▶ χορήγηση επιδομάτων π.χ. μητρότητας, παιδικής προστασίας, στεγαστικής συνδρομής και
- ▶ χορήγηση εκτάκτων βοηθημάτων σε άτομα που βρίσκονται σε συνθήκες οικονομικής αθλιότητας εξαιτίας κοινωνικών γεγονότων ή φυσικών καταστροφών π.χ. περιπτώσεις αποφυλακισμένων ατόμων ή περιπτώσεις προσώπων που έχουν υποστεί οικονομικές ζημιές λόγω σεισμού ή πυρκαγιάς κ.λ.π.

Επίσης, σε αρκετούς Δήμους της χώρας υλοποιούνται προγράμματα κοινωνικών υπηρεσιών που απευθύνονται τόσο στο γηγενή όσο και τον αλλοδαπό πληθυσμό. Τέτοια προγράμματα είναι για παράδειγμα:

- α) τα Γραφεία Παροχής Κοινωνικών και Υποστηρικτικών Υπηρεσιών, με στόχο την επανένταξη ευπαθών ομάδων, μέσω της ενημέρωσης, συμβουλευτικής και παραπομπής τους σε αρμόδιους φορείς και υπηρεσίες,
- β) το πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι» που αφορά στην παροχή οργανωμένης και συστηματικής φροντίδας σε ηλικιωμένους και άτομα με αναπηρίες,
- γ) οι Δημοτικοί βρεφονηπιακοί και παιδικοί σταθμοί,
- δ) οι παιδικές κατασκηνώσεις και
- ε) τα Κέντρα Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων, στα οποία προσφέρονται υπηρεσίες εργοθεραπείας, φυσιοθεραπείας, κοινωνικής εργασίας, ψυχαγωγίας και επιμόρφωσης.

Πέρα από τους κρατικούς φορείς, υπάρχουν και αρκετές Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις στη χώρα που παρέχουν δωρεάν ένα σημαντικό μέρος υπηρεσιών υγείας και κοινωνικής φροντίδας. Μεταξύ αυτών των φορέων ξεχωρίζουν:

- ▶ η ΚΛΙΜΑΚΑ (Διεύθυνση: Ευμολπίδων 30, Αθήνα, Τηλ: 210 3417160, www.klimaka.org.gr)
- ▶ η PRAKSIS (Διεύθυνση: Στουρνάρη 57, Αθήνα, Τηλ: 210 5205200 – Πολυιατρείο: Παιωνίου 5, Πλατεία Βικτωρίας, Τηλ: 210 82134704, www.praksis.gr)
- ▶ οι Γιατροί του Κόσμου (Πολυιατρείο Διεύθυνση: Σαυφούς 12, Αθήνα, Τηλ: 210 3213150, www.mdmgreece.gr). Παραρτήματα των Ελλήνων Γιατρών του Κόσμου υπάρχουν και σε Θεσσαλονίκη (Διεύθυνση: Ίωνος Δραγούμη 65, Τηλ: 2310 566641), Χανιά (Διεύθυνση: Μπόνιαλη 12, Τηλ: 28210 23110) και Καβάλα Διεύθυνση: Καράνου 13, Τηλ: 2510 227224).

Συνήθειες Εμπορικές Συναλλαγές

Τράπεζες

Στο ελληνικό τραπεζικό σύστημα δραστηριοποιούνται παραπάνω από 60 πιστωτικά ιδρύματα (τράπεζες), τα οποία έχουν αναπτύξει ένα ευρύ δίκτυο καταστημάτων και σε χώρες του εξωτερικού, όπως η Αίγυπτος, η Αλβανία, η Βουλγαρία, η Κύπρος, η Ουκρανία, η Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας, η Πολωνία, η Ρουμανία, η Σερβία και η Τουρκία.

Οι ελληνικές τράπεζες παρέχουν ένα ευρύ φάσμα υπηρεσιών και τραπεζικών προϊόντων σε ιδιώτες, επιχειρήσεις, αλλά και στο ελληνικό Δημόσιο. Πριν επιλέξει ο ενδιαφερόμενος οποιοδήποτε τραπεζικό προϊόν (π.χ. δάνειο, πιστωτική κάρτα) ή υπηρεσία, μπορεί να αναζητήσει ενημερωτικά φυλλάδια που βρίσκονται στους χώρους της τράπεζας και να ζητήσει περισσότερες πληροφορίες, ώστε να κάνει την καλύτερη δυνατή επιλογή. Επίσης, πριν από την υπογραφή οποιασδήποτε σύμβασης με την τράπεζα για τη χορήγηση δανείου ή πιστωτικής κάρτας, ο ενδιαφερόμενος θα πρέπει να ζητά να μαθαίνει το ύψος της Συνολικής Ετήσιας Πραγματικής Επιβάρυνσης και να δίνει ιδιαίτερη προσοχή στο κείμενο της Σύμβασης που θα κληθεί να υπογράψει και στο επιτόκιο υπερημερίας που θα τον επιβαρύνει σε ημερήσια βάση σε περίπτωση που δεν εξοφλεί εντός της προγραμματισμένης προθεσμίας μια δόση.

Το πιο κοινό προϊόν που προσφέρουν οι τράπεζες είναι ο καταθετικός λογαριασμός, ο οποίος αποτελεί την πιο απλή μορφή τραπεζικού λογαριασμού. Ο καταθετικός λογαριασμός έχει πλεονεκτήματα, όπως:

- ▶ τα χρήματα που είναι κατατεθειμένα στο λογαριασμό τοκίζονται χωρίς ο καταθέτης να αναλαμβάνει επενδυτικό ρίσκο
- ▶ ο λογαριασμός λειτουργεί ως μέσο αποταμίευσης
- ▶ ο καταθέτης μπορεί να έχει άμεση πρόσβαση στα χρήματά του (π.χ. να κάνει ανάληψη)
- ▶ για το άνοιγμα του λογαριασμού απαιτείται ένα μικρό ή και μηδενικό συχνά χρηματικό ποσό
- ▶ μέσω του λογαριασμού επιτρέπονται συναλλαγές όπως μεταφορά χρημάτων σε λογαριασμούς τρίτων και στο εξωτερικό
- ▶ μέσω του λογαριασμού μπορεί να γίνεται εξόφληση λογαριασμών ΔΕΗ, ΕΥΔΑΠ, τηλεφώνου και άλλοι
- ▶ είναι δυνατή η σύνδεση του λογαριασμού με άλλα τραπεζικά προϊόντα, όπως είναι οι πιστωτικές κάρτες, τα δάνεια και διευκόλυνση της εξόφλησής τους

- ▶ ο λογαριασμός μπορεί να λειτουργεί και ως μισθοδοτικός, δηλαδή να δέχεται την κατάθεση της μισθοδοσίας του δικαιούχου
- ▶ μπορεί να εκδοθεί κάρτα αναλήψεων και κατάθεσης χρημάτων, η οποία παρέχει πρόσβαση στο λογαριασμό 24 ώρες το εικοσιτετράωρο μέσω του Δικτύου Αυτόματων Τραπεζικών Μηχανημάτων (ΑΤΜ) της τράπεζας και του δικτύου συνεργαζόμενων ΑΤΜ.

Κάθε τράπεζα προσφέρει ευρεία ποικιλία καταθετικών λογαριασμών. Για να αποφασίσει κάποιος τι είδους καταθετικό λογαριασμό θα ανοίξει σε κάποια τράπεζα, καλό είναι να λάβει πρώτα υπόψη του: α) τον βασικό λόγο για τον οποίο επιθυμεί να ανοίξει ένα νέο λογαριασμό καταθέσεων (π.χ. για μισθοδοσία, για αποταμίευση, για σύνδεση με άλλα τραπεζικά προϊόντα;) και β) τυχόν μελλοντικές ανάγκες σε τραπεζικά προϊόντα, όπως είναι οι πιστωτικές κάρτες και τα καταναλωτικά δάνεια, ώστε να επιλεγθεί η τράπεζα με τους ευνοϊκότερους όρους.

Σούπερ – Μάρκετ

Τα σούπερ – μάρκετ είναι καταστήματα όπου κάποιος μπορεί να αγοράσει μεγάλη ποικιλία προϊόντων, όπως τρόφιμα, ποτά, καθαριστικά, καλλυντικά, εποχιακά είδη, μέχρι ρούχα και οικιακές συσκευές. Στην Ελλάδα υπάρχουν διάφορες μεγάλες αλυσίδες σούπερ-μάρκετ με καταστήματα σε όλη τη χώρα, αλλά και μικρότερες αλυσίδες που δραστηριοποιούνται γεωγραφικά σε συγκεκριμένες περιοχές της χώρας (π.χ. σε κάποια νησιά ή σε κάποιους νομούς της χώρας). Επίσης, υπάρχουν και λιανεμπορικές επιχειρήσεις του εξωτερικού που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα, έχοντας καταστήματα στις μεγαλύτερες κυρίως πόλεις.

Πέρα από τις μεγάλες αλυσίδες σούπερ μάρκετ, σε πολλές γειτονιές της χώρας υπάρχουν παντοπωλεία, στα οποία μπορεί κανείς να βρει βασικά προϊόντα. Πρόκειται για οικογενειακές επιχειρήσεις όπου οι τιμές των προϊόντων ενδέχεται να είναι υψηλότερες απ' ό τι στα σούπερ-μάρκετ, αλλά έχουν το πλεονέκτημα ότι λειτουργούν και πέραν του ωραρίου καταστημάτων (π.χ. Κυριακές και επίσημες αργίες) και επίσης, βρίσκονται κοντά στην κατοικία του καταναλωτή, επιτρέποντάς του έτσι να προμηθευτεί άμεσα και χωρίς μεγάλες μετακινήσεις, βασικά προϊόντα.

Φαρμακεία

Τα φαρμακεία στην Ελλάδα βρίσκονται σχεδόν σε κάθε γωνιά μιας συνοικίας με σκοπό να εξυπηρετήσουν τους πολίτες στην αγορά φαρμάκων και ιατρικών προϊόντων. Τα φάρμακα που συνταγογραφούνται από τους γιατρούς μπορεί κάποιος να τα προμηθευτεί είτε δωρεάν, είτε πληρώνοντας κάποια συνεισφορά, ανάλογα με το τι προβλέπεται από τον κάθε ασφαλιστικό οργανισμό.

Πέρα από τις επίσημες ώρες λειτουργίας τους, τα φαρμακεία εκ περιτροπής κάνουν και εφημερίες, δηλαδή μένουν ανοιχτά όλο το εικοσιτετράωρο και τις αργίες, ώστε να μπορούν ανά πάσα στιγμή να εξυπηρετούν τον κόσμο σε περίπτωση ανάγκης. Τα φαρμακεία που εφημερεύουν σε μια συγκεκριμένη περιοχή, μπορεί κανείς να τα μάθει αν πάει στο φαρμακείο της γειτονιάς του και αναζητήσει στην βιτρίνα του καταστήματος την ειδική καρτέλα όπου αναγράφονται κάθε φορά οι διευθύνσεις και τα τηλέφωνα των φαρμακείων που εφημερεύουν.

Ελληνικά Ταχυδρομεία (ΕΛΤΑ)

Τα Ελληνικά Ταχυδρομεία έχουν 175 χρόνια ιστορικής παρουσίας και κοινωνικής προσφοράς στη χώρα. Σήμερα παρέχουν ένα ευρύ φάσμα υπηρεσιών, όπως:

- ▶ Αποστολή Επιστολών, Α και Β Προτεραιότητας, Συστημένες, Express κ.α.
- ▶ Αποστολή χρημάτων με ταχυδρομικές ή τηλεφωνικές επιταγές (εσωτερικό)
- ▶ Αγορά γραμματοσήμων
- ▶ Εξόφληση Λογαριασμών ΔΕΗ, ΟΤΕ, ΕΥΔΑΠ, κινητής τηλεφωνίας
- ▶ Αγορά τηλεκαρτών ΟΤΕ, εισιτήρια αστικών συγκοινωνιών (μόνο Αθήνα)
- ▶ Αγορά χαρτοκιβωτίων & φακέλων για εύθραυστα αντικείμενα
- ▶ Αγορά προϊόντων Κινητής Καρτοτηλεφωνίας
- ▶ Υπηρεσίες ταχυμεταφοράς – EXPRESS MAIL SERVICE & ΠΟΡΤΑ - ΠΟΡΤΑ
- ▶ Αποστολή δεμάτων, απλά, με δηλωμένη αξία, με αντικαταβολή
- ▶ Ενοικίαση ιδιωτικών γραμματοθυρίδων και αγορά γραμματοκιβωτίων για μονοκατοικίες
- ▶ Εξαργύρωση συναλλάγματος (χαρτονομίσματα, travelers cheques & postcheques)
- ▶ Αποστολή χρημάτων στο εξωτερικό και το εσωτερικό

Η Ελλάδα είναι μία χώρα που παρέχει πολλές δυνατότητες για να περάσει κάποιος ευχάριστα και δημιουργικά τον ελεύθερο χρόνο του. Κινηματογράφος, θέατρο, συναυλίες, φαγητό σε ταβερνάκια δίπλα στη θάλασσα ή στο βουνό, επισκέψεις σε μουσεία, αρχαιολογικούς και πολιτιστικούς χώρους, εκδρομές έξω από την πόλη το Σαββατοκύριακο, συμμετοχή σε πολιτιστικές και καλλιτεχνικές εκδηλώσεις που οργανώνονται καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου, αποτελούν μερικούς από τους πιο συνηθισμένους τρόπους διασκέδασης και ψυχαγωγίας. Η Ελλάδα φημίζεται και για την ιδιαίτερα έντονη και πολυδιάστατη νυχτερινή της ζωή, η οποία δεν περιορίζεται μόνο στα Σαββατοκύριακα.

Ένας φορέας που διοργανώνει πλήθος πολιτιστικών και καλλιτεχνικών εκδηλώσεων στην Αττική, κυρίως κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού, είναι το Ελληνικό Φεστιβάλ Αθηνών - Επιδαύρου. Για τις εκδηλώσεις αυτές παρέχονται συνεχείς ενημερώσεις στην ιστοσελίδα www.greekfestival.gr.

Επίσης, στην ιστοσελίδα www.forfree.gr, μπορεί κανείς να ενημερωθεί για τις εκδηλώσεις με ελεύθερη είσοδο που πραγματοποιούνται στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη.

Εκτός από την Αττική, πολιτιστικές και καλλιτεχνικές εκδηλώσεις διοργανώνεται και σε όλες τις περιοχές της Ελλάδας καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου. Αρκετές από αυτές τις εκδηλώσεις αντανακλούν και τοπικά ήθη και έθιμα ή είναι συνδεδεμένες με τοπικά ιστορικά και πολιτισμικά γεγονότα. Για τις εκδηλώσεις αυτές, πληροφορίες μπορεί κανείς να βρει στους κατά τόπους αντίστοιχους Δήμους. Για την παρακολούθηση των εκδηλώσεων άλλες φορές απαιτείται εισιτήριο και άλλες φορές η είσοδος είναι δωρεάν.

Λόγω της διαμονής στην Ελλάδα ενός υψηλού αριθμού μεταναστών και προσφύγων, στη διάρκεια του χρόνου και σε πολλές περιοχές της χώρας διοργανώνονται και εκδηλώσεις διαπολιτισμικού χαρακτήρα και περιεχομένου στις οποίες συμμετέχουν μεταναστευτικές κοινότητες, μετανάστες καλλιτέχνες (ζωγράφοι, μουσικοί και άλλοι) και διάφοροι φορείς και ομάδες. Χαρακτηριστική αυτού του είδους είναι η διοργάνωση του φεστιβάλ "Mama Africa", στόχος του οποίου είναι η αναζήτηση κοινών πολιτιστικών χαρακτηριστικών της Ελλάδας με την Αφρική.

Σε διαπολιτισμικές εκδηλώσεις με ιδιαίτερα αντιρατσιστικό περιεχόμενο συμμετέχει και το Κυριακάτικο Σχολείο Μεταναστών, συμβάλλοντας στη διοργάνωση μουσικών συναυλιών, συγκεντρώσεων αλληλεγγύης και αντιρατσιστικού κάμπινγκ. Σημαντική είναι η συμμετοχή τόσο του Κυριακάτικου Σχολείου Μεταναστών, όσο και του αντιρατσιστικού κινήματος και των συλλόγων μεταναστών στη διοργάνωση θεματικών φεστιβάλ που λαμβάνουν χώρα κάθε χρόνο την παγκόσμια μέρα κατά του ρατσισμού (21 Μαρτίου) και την παγκόσμια ημέρα του μετανάστη (18 Δεκεμβρίου).

Οι διαπολιτισμικές εκδηλώσεις αποτελούν ένα μέσο ανάδειξης της διαφορετικότητας ως στοιχείου πλούτου για μια κοινωνία στην οποία συμμετέχουν διαφορετικές εθνικότητες και άνθρωποι με διαφορετικό πολιτισμικό υπόβαθρο. Τέτοιου είδους εκδηλώσεις πρέπει να ενθαρρύνονται, αφού στοχεύουν στη γνωστοποίηση και προβολή του πολιτισμικού κεφαλαίου των αλλοδαπών που ζουν στη χώρα μας και στην επίτευξη αρμονικής συνύπαρξης με τον "άλλον".

Μέρος

3

ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ

ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	ΤΗΛΕΦΩΝΟ	FAX	E-mail
ΚΟΙΝΟ- ΤΗΤΑ ΑΙΓΥΠΤΙΩΝ ΜΕΤΑΝΑ- ΣΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	Mr. Mohamed Rashad El Zafzaf	—	6938-111120	—	aecgreece @hotmail.com
ΚΕΝΥΑΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗ- ΤΑ ΕΛΛΑ- ΔΟΣ	Dr. Gilbert Oluoch	Τ.Θ. 23161 11210 Αθήνα	210-7756422 697-6317852	—	Oluoch.gilbert @yahoo.com
ΠΑΝΕΛΛΗ- ΝΙΑ ΕΝΩΣΗ ΤΩΝ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ ΑΣΣΥΡΙΩΝ	Κος Κ. Μπατσά- ρας	Μυριοφύ- του 114, 122 42 Αιγάλεω	210-5983477	210-5913528	—
ΚΟΙΝΟΤΗ- ΤΑ ΟΥΚΡΑ- ΝΩΝ «Η ΓΗ ΤΟΥ ΠΕΛΑΡΓΟΥ»	Ms. Katerina Kourtsika	—	210-5222902	210-5245414	—

ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	ΤΗΛΕΦΩΝΟ	FAX	E-mail
ΕΝΩΣΗ ΕΛΛΗΝΟ- ΑΛΒΑΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑ- ΣΙΑΣ	Κος Λόρεντζ Κόκα	Φερρών 15 104 34 Αθήνα	210-5203179	210-8813143	info@ bestxpert.com info@eneas.gr
ΣΥΝΔΕ- ΣΜΟΣ ΣΟΥΔΑΝΩΝ ΠΡΟΣΦΥ- ΓΩΝ	Mr. Ziad Adams, Πρόεδρος	Ξούθου 9 104 32 Αθήνα	210-3239393	—	sar_firenshop @yahoo.com
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΦΙΛΙΠ- ΠΙΝΩΝ, ΑΛΛΗΛΟ- ΒΟΗΘΕΙΑΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ —“ΔΙΩΑΤΑ”	Ms. Debi Valencia	—	210-8664527 6983 681909	—	mncs@ otenet.gr
ΟΡΓΑΝΩ- ΣΗ ΝΙΓΗ- ΡΙΑΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ	Ms. Maria Ohilebo	—	210-8239388 6948-635840	—	ifyohilebo @ymail.com
ΕΝΩΣΗ ΑΛΒΑΝΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗ- ΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	Κα Bardha Mance — Γ.Γ. Συλλόγου Αλβ. Ερ- γαζομένων στην Αθήνα	—	6944-950768 6986-825132	—	Bardha_mance @yahoo.co.uk
ΑΛΒΑΝΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝ- ΔΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	Κα Flutura Tafiku	—	6974-015756	—	flutaf@ yahoo.com

ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	ΤΗΛΕΦΩΝΟ	FAX	E-mail
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΦΡΙΚΑΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ	Ms Loretta Makolei	210-3617065 6938-387351	—	—	africanwomen@yahoo.com
ΣΥΛΛΟΓΟΣ «ΟΥΚΡΑΝΟ-ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΚΕΨΗ»	Ms. Galina Masliounek / Ms. Lompats Alla	—	6973-310317	210-5061406	galinamk@gamil.com diasporaforum@googlemail.com
ΣΥΛΛΟΓΟΣ "EL SOL DE CUBA"	Κα Πίλαρ Χινάκι	Λυκούργου 20, 166 75 Γλυφάδα	210-9641319 6944-507620	—	pilarsol@otenet.gr
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΛΛΑΔΑΣ-ΠΑΚΙΣΤΑΝ	Mr. Sayd Mohamed Jamil	—	6932-681481 6955-853790	210-9638822	greekpak@yahoo.co.uk greekpak@hotmail.com
ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΜΠΑΓΚΛΑΝΤΕΣ	Mr. Elias Ahmed	—	6938-676523	210-8222509	eliaselisa@yahoo.com
ΣΩΜΑΤΕΙΟ "ΜΕΣΟΡΟΤΑΜΙΑ"	Mr. Noe Kosso	Δαβάκη 20, Αιγάλεω	210-5913150 6945-856299	210-5913150	sahirnaoom@yahoo.com Usk19482000@yahoo.com

ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	ΤΗΛΕΦΩΝΟ	FAX	E-mail
ΕΛΛΗΝΟΪΝ-ΔΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ	Mr. Maghar Ganthi	—	210-4187012 210-4182571 6944-301134	210-4520283	info@indogreek.org
ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΙΘΙΟΠΙΑΣ	Mr. Tesser Kaleab	—	6944-711781	—	ethiopiancommunityingreece@gmail.com
ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΜΑΡΟΚΟΥ	Ms. Fatima Rouchd	—	6977-004531	—	rouchfa@yahoo.gr
ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΛΑΤΙΝΟΑΜΕΡΙΚΑΝΩΝ & ΙΣΠΑΝΩΝ «ASCLAYE»	Mr. Xeronimo Vasquez	Φαλήρου 47Α, Κουκάκι	210-9232204	—	asclaye@hotmail.com
ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΟΝΓΚΟ	Mr. Paul Mboumba	—	6943-551628	—	pmastmast@aim.com
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΛΛΗΛΟΒΟΗΘΕΙΑΣ ΕΛΛΗΝΟΑΙΘΙΟΠΩΝ	Αναστάσιος Χαρμάνης	Κολοκοτρώνη 51, 173 43 Αγ. Δημήτριος	6948-375450 210-9941048	210-9941086	tasos@macs.gr

